

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996

PLENAIRE VERGADERING

HANDELINGEN 19

VERGADERING VAN WOENSDAG 10 JANUARI 1996

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

Inhoud

Nr. 19

Woensdag 10 januari 1996

	Blz.
Berichten van verhindering	1025
Voorstel van decreet	
Indiening en verwijzing	1025
Voorstel van resolutie	
Indiening en verwijzing	1025
Beleidsbrieven	
Indiening en verwijzing	1025
Verslagen	
Indiening	1026
Opmerkingen van het Rekenhof	
Indiening	1026
Besluiten van de Vlaamse regering	
Indiening	1026
Controleverslag van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing	1027
Motie van een provincieraad	
Indiening	1027
Moties van gemeenteraden	
Indiening	1027
Richtnota	
Indiening	1027
Verzoekschriften	
Indiening en verwijzing	1027
Tewerkstellingsakkoord	
Indiening	1028
Kennisgevingen	
Indiening	1028
Arresten	
Indiening	1028
Mededeling van de voorzitter	1028

Actuele vragen (Regl. art. 81)

- Actuele vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Anne Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid, over de door de Vlaamse Gemeenschapscommissie aan het Brussels Gewest afgestane trekkingsrechten 1028.
- Actuele vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen en tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de samenstelling van de raad van bestuur van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel 1029
- Actuele vraag van de heer Francis Vermeiren tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de uitvoer van Vlaams afval naar Wallonië
- Actuele vraag van de heer Michel Doomst tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de huisvuilproblematiek in Vlaams-Brabant 1030
- Actuele vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de continuïteit van bepaalde milieuprojecten in het kader van het jeugdwerkgarantieplan 1032
- Actuele vraag van de heer Freddy De Vilder tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over een voorgestelde inhouding van tegemoetkomingen bij inspecteurs van de milieu-inspectiedienst 1033
- Actuele vraag van de heer Marino Keulen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het bioscoopcomplex Kinopolis te Hasselt 1033
- Actuele vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de geringere veiligheid van fluisterasfalt bij vriesweer 1034
- Actuele vraag van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, Landbouw en Media, over het textielplan van de sociale partners 1035.
- Actuele vraag van de heer Jos Geysels tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de participatie van gemeenten in de elektriciteitsproductie 1036

Actuele interpellaties (Regl. art. 83)

- Actuele interpellatie van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de nieuwe spelling 1037
- Sprekers : de heren Paul Van Grembergen, Julien Demeulenaere, Gilbert Vanleenhove, Peter Vanvelthoven, Ludo Sannen en minister Luc Martens
- Actuele interpellatie van de heer André Denys tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de gevolgen van het arrest-Bosman voor het Vlaamse sportbeleid 1041
- Sprekers : de heren André Denys, André Van Nieuwkerke, Felix Strackx, mevrouw Nelly Maes, de heren Johan De Roo, Herman Candries, Ward Beysen, Kris Van Dijck, Jos Stassen, Leo Cannaerts, Karel De Gucht, Jacques Laverge en minister Luc Martens
- Met redenen omklede motie 1050
- Actuele interpellatie van mevrouw Nelly Maes tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over wantoestanden bij internationale adoptie in Vlaanderen 1050
- Sprekers : mevrouw Nelly Maes, de heer Jacques Laverge, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, de heer Jos Stassen en minister Luc Martens

Regeling van de werkzaamheden 1061

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend. Ik wens nogmaals aan iedereen mijn beste wensen over te maken, evenals aan uw familie en vrienden.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Brigitte Grouwels, Emiel Verrijken, Frans Wymeersch : gezondheidsredenen ;

Johan Weyts : buitenslands ;

Riet Van Cleuvenbergen : ambtsverplichtingen ;

Michiel Vandenbussche : familieverplichtingen.

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgend voorstel van decreet werd ingediend :

- Voorstel van decreet van de heren Frans Wymeersch en Frank Creyelman houdende de inrichting van bivakhuizen en bivakterreinen
– 188 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur en Sport.
-

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgend voorstel van resolutie werd ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer Karel De Gucht houdende de naamsverandering van de Vlaamse Raad – 187 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften.
-

BELEIDSBRIEVEN

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende beleidsbrieven werden ingediend :

- Beleidsbrief gezondheidsbeleid, Kwaliteit als hefboom voor een Vlaams Gezondheidsbeleid, ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid – 181 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn en Gezondheid.
- Beleidsbrief Financiën en Begroting, Vlaanderen : naar een begroting in evenwicht, ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid – 192 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.
- Beleidsbrief Huisvesting van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap, ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

Voorzitter

– 193 (1995-1996) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften.

VERSLAGEN

Indiening

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag door de heer Eric Matthijs namens de Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Sport, over het voorstel van decreet van de heren Ludo Sannen en Karel De Gucht houdende invoering van een gelijke toegang van jongens en meisjes tot de door de Vlaamse Gemeenschap georganiseerde of gesubsidieerde onderwijsinstellingen
– 91 (BZ 1995) – Nr. 2.
 - Verslag uitgebracht door de heer Michiel Vandenbusche namens de Commissie voor Cultuur en Sport, over de beleidsnota Cultuur, gezin en welzijn in Vlaanderen – Beleidsprioriteiten 1995-1999
– 129 (1995-1996) – Nr. 3.
-

OPMERKINGEN VAN HET REKENHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende opmerkingen van het Rekenhof werden ingediend :

- Opmerking van het Rekenhof (N14 – 1.238.514 B1) betreffende het besluit van de Vlaamse regering van 22 november 1995 houdende gedeeltelijke verdeling van het provisioneel krediet ingeschreven onder basisallocatie 01.01, programma 61.90
- Opmerking van het Rekenhof (N14 – 1.237.829 B1) betreffende twee besluiten van 22 november 1995 houdende respectievelijk verdeling van een eerste schijf en van een tweede schijf van het provisioneel krediet ingeschreven onder organisatieafdeling 39, programma 10 – provisionele kredieten (02), basisallocatie 00.01 van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995

- Opmerking van het Rekenhof (N14 – 1.230.888 B1) betreffende het ministerieel besluit d.d. 13 november 1995 houdende overschrijving van kredieten
- Opmerking van het Rekenhof (N14 – 1.239.886 B1) betreffende diverse besluiten betreffende de verdeling van provisionele kredieten van de algemene uitgavenbegroting 1995
- Opmerking van het Rekenhof (N14 – 1.242.198 B1) betreffende het besluit van de Vlaamse regering van 13 december 1995 houdende verdeling van het provisioneel krediet ingeschreven onder programma 24.6 – provisionele kredieten, basisallocatie 00.02 van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 en het besluit van de Vlaamse regering van 13 december 1995 houdende verdeling van de derde en laatste schijf van het provisioneel krediet ingeschreven onder programma 24.6 – provisionele kredieten, basisallocatie 00.12 van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
- Opmerking van het Rekenhof (N14 – 1.243.676 B1) betreffende twee besluiten van 13 december 1995 houdende verdeling van provisionele kredieten

Deze opmerkingen van het Rekenhof liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

BESLUITEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Indiening

De voorzitter : De volgende besluiten van de Vlaamse regering werden ingediend :

- Besluit van de Vlaamse regering van 6 december 1995 houdende verdeling van het provisioneel krediet ingeschreven onder programma 49.90, basisallocatie 0101
- Besluit van de Vlaamse regering van 13 december 1995 houdende verdeling van het provisioneel krediet ingeschreven onder programma 24.6 – provisionele kredieten, basisallocatie 00.02 van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
- Besluit van de Vlaamse regering van 13 december 1995 houdende verdeling van het provisioneel krediet ingeschreven onder programma 24.6 provisionele kredieten (01), basisallocatie 00.06 van de algemene uitga-

Voorzitter

venbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995

- Besluit van de Vlaamse regering van 13 december 1995 houdende verdeling van de derde en laatste schijf van het provisioneel krediet ingeschreven onder programma 24.6 – provisionele kredieten, basisallocatie 00.12 van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995

Deze besluiten van de Vlaamse regering liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

CONTROLEVERSLAG VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende controleverslag werd ingediend :

- Controleverslag van het Rekenhof over de werking van het MINA-fonds over het jaar 1994 – 28 (1995-1996) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

MOTIE VAN EEN PROVINCIERAAD

Indiening

De voorzitter : De volgende motie van een provincieraad werd ingediend :

- Motie van de provincieraad van de provincie Vlaams-Brabant tegen de uitbreiding van het zendbereik van Tél  -Bruxelles

Deze motie ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MOTIES VAN GEMEENTERADEN

Indiening

De voorzitter : De volgende moties van gemeenteraden werden ingediend :

- Motie van de gemeenteraad van de gemeente Herzele over de binnenlandse trein
- Motie van de gemeenteraad van de gemeente Boechout over de verzoening tussen de Vlamingen
- Motie van de gemeenteraad van de stad Mese   over de herziening van de raming van de ontvangsten inzake de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting voor het begrotingsjaar 1995
- Motie van de gemeenteraad van de gemeente Wuustwezel over het verlenen van amnestie aan de repressieslachtoffers
- Motie van de gemeenteraad van de gemeente Boom over de armoedeproblematiek

Deze moties liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

RICHTNOTA

Indiening

De voorzitter : De volgende richtnota werd ingediend :

- Richtnota 1995-1996 in uitvoering van artikel 4 van het decreet van 12 juli 1990 houdende organisatie van de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen, ingediend door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media.

Deze richtnota ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

VERZOEKSCHRIFTEN

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende verzoekschriften werden ingediend :

- Verzoekschrift van de heer Wilfried De Nijs betreffende het arrest van de Raad van State nummer 53.425 in verband met de schorsing in het belang van de dienst – 3 (1995-1996)
Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften.

Voorzitter

- Verzoekschrift van de heer Jan Boeykens betreffende de niet-naleving van het isoleercelreglement in een aantal psychiatrische instellingen en in bepaalde jeugd-instellingen
– 4 (1995-1996)
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn en Gezondheid.
-
-

TEWERKSTELLINGSAKKOORD

Indiening

De voorzitter : Het volgend tewerkstellingsakkoord werd ingediend :

- Tewerkstellingsakkoord tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners over het Vlaams werkgelegenheidsoverleg.

Dit tewerkstellingsakkoord ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Rolnummer 893, 894, 895 en 902
 - Rolnummer 899
 - Rolnummer 900
 - Rolnummer 903
 - Rolnummer 904
 - Rolnummer 905
 - Rolnummer 906
 - Rolnummer 907
 - Rolnummer 908
 - Rolnummer 909
 - Rolnummer 910
 - Rolnummer 911.
-
-

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Arrest 80/95 van 14 december 1995 (rolnummers 769 tot 774)
 - Arrest 81/95 van 14 december 1995 (rolnummers 782, 793 en 795 tot 799)
 - Arrest 82/95 van 14 december 1995 (rolnummer 788)
 - Arrest 83/95 van 14 december 1995 (rolnummer 803)
 - Arrest 84/95 van 14 december 1995 (rolnummer 815)
 - Arrest 85/95 van 14 december 1995 (rolnummer 828)
 - Arrest 86/95 van 14 december 1995 (rolnummer 811)
 - Arrest 87/95 van 21 december 1995 (rolnummers 816, 831 tot 833, 835)
 - Arrest 88/95 van 21 december 1995 (rolnummer 826).
-
-

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter : Dames en heren, vandaag is het eerste biografische lexicon van de leden van de Vlaamse Raad van de pers gekomen. Het lexicon wordt vandaag nog naar alle leden opgestuurd.

ACTUELE VRAGEN (*Regl. art. 81*)

Actuele vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Anne Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid, over de door de Vlaamse Gemeenschapscommissie aan het Brussels Gewest afgestane trekkingsrechten

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid, over de door de Vlaamse Gemeenschapscommissie aan het Brussels Gewest afgestane trekkingsrechten.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk van Nieuwenhuysen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, op 19 december, naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen hier, leek u niet zwaar te tillen aan het feit dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie geen gebruik had gemaakt van de mogelijkheid trekkingsrechten te heffen op de begroting van het Brussels Gewest. U verklaarde dat dit een Brusselse aangelegenheid was. Dit was niet ons standpunt, maar goed.

Een week nadien vernamen we uit de pers, bij monde van de minister-president, dat het niet opnemen van deze trekkingsrechten onaanvaardbaar was voor de Vlaamse regering. Op een bepaald ogenblik had de minister-president het er zelfs over, gebruik te maken van de decretale mogelijkheid om de beslissing van de VGC binnen de 60 dagen te schorsen.

Bent u het eens met de zienswijze van de minister-president, die niet helemaal overeenstemt met uw verklaringen tijdens het begrotingsdebat ?

Heeft de Vlaamse regering uiteindelijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid die beslissing van de VGC te schorsen ?

De voorzitter : Minister Van Asbroeck heeft het woord.

Minister Anne Van Asbroeck (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Nieuwenhuysen, u verwijst inderdaad naar mijn antwoord tijdens de laatste plenaire vergadering. In vergelijking daarmee is er niets gewijzigd. Ik zei toen dat het een eenmalige – eenmaligheid is hier het sleutelwoord – beslissing van de VGC was om deze trekkingsrechten niet op te nemen. Deze zaak werd besproken binnen de Vlaamse regering : wij betreuren dat deze trekkingsrechten niet volledig werden opgenomen. Men moet echter rekening houden met de context waarin dit is gebeurd. De vraag naar bijkomende middelen vanuit het gewest was oorspronkelijk een Franstalige eis : de Franstalige instellingen kregen immers meer bevoegdheden en de Franstalige Gemeenschap kampte met een enorm financieel probleem. Deze middelen werden uiteraard verdeeld tussen Nederlandstaligen en Franstaligen.

Het is zo, dat als een gemeenschapscommissie haar trekkingsrecht uitoefent, de andere een evenredig bedrag automatisch ook moet krijgen. Als de VGC haar trekkingsrecht uitoefent voor 1996 zou de Cocof in dit geval ongeveer 1 miljard frank krijgen.

De Vlaamse regering meent dat dit een eenmalige operatie is en moet blijven. Dit werd ook door de VGC duidelijk vooropgesteld. We willen immers optimaal gebruik maken van alle middelen die in Brussel ter beschikking worden gesteld om voorzieningen en een kwalitatief goed

net van voorzieningen uit te bouwen voor de Brusselse Vlamingen.

Mede om dergelijke problemen te voorkomen werd beslist een overleg te organiseren tussen de leden van de VGC en de Vlaamse regering. De eerste ontmoeting zal al binnen de eerste 3 maanden van dit jaar plaatsvinden. Om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen aan beide kanten is het de bedoeling dat dit overleg op zeer regelmatige basis plaatsgrijpt. Ik meen dus dat de Vlaamse regering in deze zaak een duidelijk standpunt heeft ingenomen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Dank u, mevrouw de minister. Ik merk toch een verschil ten opzichte van uw betoog van vorige maand. Vandaag betreurt u, in naam van de Vlaamse regering, het standpunt van de VGC. Ik kan me hierover alleen maar verheugen en vaststellen dat de minister-president meer overtuigingskracht heeft, dan ikzelf vorige maand had.

De voorzitter : Minister Van Asbroeck heeft het woord.

Minister Anne Van Asbroeck : Het is helemaal geen ander standpunt. Ook toen zei ik dat men er in de Brusselse context rekening mee moest houden dat gemeenschaps- en gewestmateries niet steeds duidelijk te onderscheiden zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de samenstelling van de raad van bestuur van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de samenstelling van de raad van bestuur van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, vorige maand heeft uw federale collega van Buitenlandse Han-

Van Nieuwenhuysen

del, de heer Maystadt, aangekondigd dat hij een wetsontwerp zou indienen om de samenstelling van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel te regelen.

Tot hier toe heeft de Vlaamse regering zich terecht verzet tegen een paritaire samenstelling van die raad van bestuur, maar nu blijkt dat het wetsontwerp van Minister Maystadt een paritaire verdeling vooropstelt.

Het verwondert me dat uw kabinetschef, die de besprekingen ter zake heeft gevolgd, zou hebben toegestemd in de regeling zoals die door minister Maystadt is uitgewerkt. Deze stelt niet alleen een paritaire samenstelling voorop, maar ook een gelijkwaardige vertegenwoordiging van de drie gewesten, dus ook van Brussel, in die raad van bestuur.

Later heb ik dan berichten gelezen van de woordvoerder van uw kabinet, waarin wordt tegengesproken dat u daadwerkelijk akkoord gaat met die regeling.

Ik stel u dan nu de vraag : is de Vlaamse regering het eens met het ontwerp zoals het nu voorligt, of gaat u er nog altijd niet mee akkoord en zult u zich ertegen verzetten ?

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, met betrekking tot de buitenlandse handel is het standpunt van de Vlaamse regering en uw dienaar ongewijzigd.

Het gaat hier om een basisbevoegdheid van de gewesten. Als er vroeger al onduidelijkheid bestond over wat op het terrein gebeurde, werd na een aantal nieuwe afspraken, onder andere de consulaire verhouding met betrekking tot de Verenigde Staten, door de federale minister als uitgangspunt genomen dat het een bevoegdheid is van de gewesten.

Dan stelt zich de vraag welke opdracht de BDBH in de toekomst moet vervullen. De BDBH moet ondersteunend en omkaderend werken in functie van de basisbevoegdheid van de gewesten. Dat is de afspraak, en het protocol dat is opgesteld, heeft dat ook duidelijk als basis genomen. Ik vind het trouwens ook de enige logische houding.

Er is nu een nieuw ontwerp tot stand gekomen. Mijnheer Van Nieuwenhuysen, ik neem aan dat u zelf niet aanwezig was bij dat overleg tussen de kabinetten. Ik vertel hier dan ook de volledige waarheid. Mijn vertegenwoordiger heeft altijd heel duidelijk aangegeven dat dit de lijn van het ontwerp moet zijn, en daartoe is ook een hele grote bijdrage geleverd. Het ontwerp stelt de benadering voorop zoals ik ze heb aangehaald.

Met betrekking tot de samenstelling van de raad van bestuur, heeft mijn vertegenwoordiger nooit zijn akkoord gegeven tijdens het overleg. Wij blijven er immers van uitgaan dat ook in de toekomst bestuursorganen een weerspiegeling moeten zijn van de verhoudingen en van wat er wordt uitgevoerd – ongeveer 70 percent van de export is uit Vlaanderen afkomstig.

De federale regering heeft echter het recht haar eigen afweging te maken. Wij kunnen niet zeggen dat een en ander niet kan, maar ik beschouw het als een nuttige aanbreng, en men zal dit punt in de federale kamer, die dit ontwerp behandelt, aan de orde moeten brengen.

Ons standpunt is altijd hetzelfde gebleven : mijn vertegenwoordiger heeft nooit zijn formeel akkoord gegeven met betrekking tot de samenstelling van de raad van bestuur. Het is aangewezen dat men niet alleen aan de hand van het ontwerp, maar ook in de feiten deze lijn bevestigt in de toekomst : het is een basisbevoegdheid van de gewesten en er is ondersteuning van de BDBH.

Uiteindelijk betekent het ook dat het in dat opzicht geen enkele zin heeft om op federaal vlak in de kredieten te blijven voorzien. Evenmin moet men zich bezig houden met de ongeveer 192 personeelsleden die er nu nog zijn. Ik reken er dan ook op dat de federale regering hier oordelelijk over besluit.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, misschien moeten we afwachten wat er uit de bus komt. Ik verzeker u ervan dat, als het voorstel van minister Maystadt inzake de paritaire verdeling van de raad van bestuur doorgang vindt, wij hier zeker op de zaak zullen terugkomen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Francis Vermeiren tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de uitvoer van Vlaams afval naar Wallonië

Actuele vraag van de heer Michel Doomst tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de huisvuilproblematiek in Vlaams-Brabant

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van de heer Vermeiren tot de heer Kelchter-

Voorzitter

mans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de uitvoer van Vlaams afval naar Wallonië en van de heer Doomst tot minister Kelchtermans, over de huisvuilproblematiek in Vlaams-Brabant.

De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in het verleden heb ik de gelegenheid gehad u te interpellieren over de huisvuilproblematiek in Vlaams-Brabant. U hebt toen positief gereageerd op een interpellatie over de heffing van een dubbele belasting op het huisvuil dat naar Wallonië ging. Iedereen herinnert zich ook dat minister Lütgen zich op de televisie negatief heeft uitgelaten over uw voorstellen om een belasting te heffen van 2000 frank per ton op het huisvuil dat naar Wallonië zou worden gebracht. Daarom heeft minister Lütgen de toelating ingetrokken, waardoor de intercommunales van de provincie Vlaams-Brabant de mogelijkheid kregen om, mits een hogere betaling, hun huisvuil te droppen op de Hoge Maey in Antwerpen.

Intussen hebben uw diensten u ongetwijfeld signaleerd dat er op dit moment een chaos heerst in Vlaams-Brabant, die onder meer te wijten is aan een selectieve ophaling en de installatie van nieuwe systemen. Toch is het een feit dat de burgers en de intercommunales veel meer moeten betalen. Wij vragen ons enerzijds af of er een intergewestelijk contact is geweest tussen minister Lütgen en uzelf, en anderzijds, wat de huidige stand van zaken is in deze, overigens zeer dringende problematiek.

De voorzitter : De heer Doomst heeft het woord.

De heer Michel Doomst (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ook ik wil hier even stilstaan bij de acute huisvuilproblematiek in Vlaams-Brabant. De milieuheffing heeft inderdaad geleid tot een crisis met het Waalse gewest, wat bewijst dat onze regio blind is voor de huisvuilproblematiek. In het verleden hebben we op alle vlakken een gebrek aan besluitvaardigheid getoond. Ik vermeld in dit verband de aanslepende discussie over de inplantingsplaats voor een verbrandingsoven in onze regio.

We zien dat een heleboel gemeentebesturen onlangs zijn gestart met een serieus selectief en preventief beleid. Deze initiatieven werden grotendeels in de war gestuurd door de situatie tussen kerst en nieuwjaar. Gelukkig hebt u een oplossing aangebracht met de Hoge Maey, zij het dan wel een dure.

Is het mogelijk om een snel uitvoerbaar urgentieprogramma voor Vlaams-Brabant uit te werken ?

Denkt u dat de Hoge Maey in de komende jaren een oplossing zal bieden voor onze regio ? De verbrandingsoven zal immers voor het jaar 2000 niet operationeel zijn. Hebt u al gedacht aan een mogelijk alternatief ?

Zal die verbrandingsoven niet hetzelfde lot ondergaan als zijn voorganger ? Want hoe u het ook bekijkt, er zal een restfractie overblijven die moet worden verwijderd.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de huisvuilproblematiek van de provincie Vlaams-Brabant is inderdaad opmerkelijk. De afvalverwerking in deze provincie is het minst gevorderd. De discussie over de inplantingsplaats van de verbrandingsoven speelt daarin een belangrijke rol. U herinnert zich ongetwijfeld dat gedurende vijf jaar de voorgestelde inplantingsplaatsen systematisch zijn afgewezen.

De Waalse minister van Leefmilieu heeft in 1987 al een absoluut verbod uitgevaardigd op de invoer van afval voor storten in Wallonië, met de mogelijkheid van derogaties. In 1989 hebben we trouwens een protocol afgesloten met Wallonië, waarin in een structurele regeling voor de problematiek werd voorzien. Dat protocol liep in 1992 ten einde, waarna individuele afwijkingen werden toegestaan. Men wil de druk verhogen om een oplossing te zoeken, met name in Vlaams-Brabant, en bijgevolg het storten in Wallonië te ontraden. Naar aanleiding van de heffing van 2.000 frank heeft de Waalse minister van Leefmilieu ermee gedreigd paal en perk te zullen stellen aan het storten van afval uit Vlaanderen. Vandaar ook onze contacten met de Hoge Maey in Antwerpen, om de mogelijkheid voor storting te regelen binnen het Vlaamse Gewest. Het vervoer van het afval uit Vlaams-Brabant naar de Hoge Maey zal onderworpen zijn aan een heffing van 1.500 frank. Ik wil ook benadrukken dat de capaciteit van de NV Indaver in de toekomst beter zal worden benut.

Er zijn contacten geweest met het Waalse Gewest op het niveau van de administratie en ook in de toekomst zal de samenwerking verder worden uitgebreid.

Ten slotte wens ik te vermelden dat het zinvol is om het heffingsbedrag hoog genoeg te leggen, want anders zal het storten als vanzelfsprekend de oplossing worden. We willen ook andere vormen van afvalverwerking zoals verbranden, recycleren en hergebruiken, systematisch aan de orde laten komen.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik beschouw het antwoord van de minister als een bekentenis voor het forceren van een oplossing voor Vlaams-Brabant. Ik wil er uw aan-

Vermeiren

dacht op vestigen, mijnheer de minister, dat u afwijkt van het principe dat u een paar jaar geleden hebt verdedigd, en waarin u stelde dat een dubbele belasting niet mogelijk was.

Die bedreiging vanuit Wallonië kost tientallen miljoenen frank aan de burgers van de provincie Vlaams-Brabant. Ik zal u dan ook een schriftelijke vraag stellen om de financiële gevolgen van die beslissing te kunnen inschatten.

De voorzitter : De heer Doomst heeft het woord.

De heer Michel Doomst : Ik wil erop wijzen dat alle betrokken politici, op alle echelons schuldig zijn aan het feit dat er nog steeds geen oplossing is gevonden. Vlaams-Brabant is een dichtbevolkte regio, waardoor de inplanting van een verbrandingsoven niet zo evident is. Ik zou aan de minister willen voorstellen in dit geval als scheidsrechter op te treden.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Er zijn twee initiatieven in voorbereiding. Voor de eerste keer heeft een provincie haar verantwoordelijkheid opgenomen met betrekking tot de inplantingsplaats. Dat opent perspectieven.

Er is geen discriminatie van de burgers van Vlaams-Brabant ten overstaan van de andere burgers in Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : U hebt een slecht moment gekozen om uw beslissing door te zetten en het prijskaartje zal bovendien erg hoog zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de continuïteit van bepaalde milieu-projecten in het kader van het jeugdwerkgarantieplan

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Malcorps tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de continuïteit van bepaalde milieu-projecten in het kader van het jeugdwerkgarantieplan.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte minister, collega's, het jeugdwerkgarantieplan gaf een contingent jonge werklozen de kans

om als gesco's te werken in de milieudiensten van de gemeenten. Dat betekent dat die mensen werkten in containerparken, kringloopcentra, autosloopstraten en bij de selectieve ophaling van huisvuil.

Het was een zeer goede maatregel : twee doelstellingen die onze fractie na aan het hart liggen, werden op een goede manier gecombineerd. Nu is het jeugdwerkgarantieplan het werkervaringsplan geworden. Daarvoor zullen ongetwijfeld goede redenen zijn, maar door die overgang wordt de continuïteit bedreigd. Sommige gemeenten zijn bezorgd over de werkgelegenheid in die specifieke projecten. Die projecten zijn weliswaar niet helemaal afhankelijk van die mensen : het gaat om mensen die worden toegevoegd aan diensten die al operationeel zijn. Toch voeren ze belangrijke taken uit. Denk daarbij maar aan het uitvoeren van controles op containerparken.

Bestaat er een waarborg voor de continuïteit ? Wanneer zal dat werkervaringsplan van kracht worden ? Hoe lang zal de procedure duren ? Vorige keer duurde het ten minste twee maanden voordat de aanvragen van de gemeenten waren verwerkt. Wanneer zullen er mensen opnieuw in dienst kunnen treden ? Zullen dezelfde contingenten worden aangehouden ? Vorige keer werden ongeveer 559 mensen voor milieudiensten in de gemeenten en 185 mensen voor kringloopcentra aangeworven.

De bedoeling was om mensen twaalf maanden werkervaring te laten opdoen, zodat ze daarna in een werksituatie zouden kunnen stappen. In de stad Antwerpen, bijvoorbeeld, werden de jongeren die werkten op containerparken, via de VZW Recyclant aangeworven. Weet de minister of ook andere jongeren, na hun twaalf maanden, werk hebben gevonden in deze belangrijke sector ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, het jeugdwerkgarantieplan is voortgevloeid uit de resultaten van de vorige werkgelegenheidsconferentie. Er werden daarvoor financiële middelen uitgetrokken tot het einde van 1995. Het ging om contracten van twaalf maanden.

De Vlaamse regering heeft beslist dat de contracten van de mensen die nog geen twaalf maanden hebben gewerkt, zullen worden verlengd tot de volle periode van twaalf maanden. Vanmorgen heeft de Vlaamse regering beslist een screening te houden van de resultaten van de projecten die in het kader van het jeugdwerkgarantieplan werden georganiseerd. We zullen ook onderzoeken welke behoeften er bestaan om te kijken of die projecten al dan niet moeten worden verlengd in het kader van het jeugdwerkervaringsplan.

Kelchtermans

Dat is een van de resultaten van het Vesoc-overleg over werkgelegenheid voor de volgende jaren. De Vlaamse regering heeft zich tegenover de sociale partners ertoe verbonden daaraan 3 miljard frank te besteden.

De regering heeft ook afgesproken om in de loop van januari uit te maken wat de inhoud van het nieuwe plan zal zijn. Dat zal gelijklopend gebeuren met de screening, zodat we zullen weten waar die jongeren terecht zijn gekomen. Daarover is nu nog geen beslissing genomen. Wel zullen we voorrang verlenen aan projecten in de sociaal-culturele sector, waar de nood het hoogst is. Het stedelijk beleid en het milieu ressorteren trouwens onder onze belangrijkste aandachtspunten.

De heer Malcorps heeft gelijk wanneer hij zegt dat we moeten onderzoeken welke noden structureel zijn. Binnen deze projecten moet een echte rotatie plaats vinden : ook andere jongeren moeten werkervaring kunnen opdoen. Zodra men echter vaststelt dat de noden structureel zijn, moet men de plaatselijke besturen stimuleren om daaraan ook op een structurele manier tegemoet te komen en zo nieuwe werkgelegenheid te creëren. In de regering is afgesproken dat de bevoegde ministers daarvoor de verantwoordelijkheid moeten dragen.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : In de gemeenten waarvan de dossiers vorig jaar het eerst in orde waren, hebben de jongeren nu al twaalf maanden gewerkt. Daardoor kunnen zij niet genieten van de verlengingsregeling die de regering eind vorig jaar heeft uitgewerkt. Daardoor ontstaat er nu een gat, zodat het niet zeker is dat men nog mensen zal hebben om zich in te zetten voor die belangrijke projecten. Ik betreur dat en hoop dat de minister werkelijk een oplossing zal kunnen vinden op lange termijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Freddy De Vilder tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over een voorgestelde inhouding van tegemoetkomingen bij inspecteurs van de milieu-inspectiedienst

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer De Vilder tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over een voorgestelde inhouding van tegemoetkomingen bij inspecteurs van de milieu-inspectiedienst.

De heer De Vilder heeft het woord.

De heer Freddy De Vilder (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, beste collega's, tot nu toe krijgen de milieu-inspecteurs een extra vergoeding als compensatie voor hun eerder onregelmatig en vaak ondankbaar werk.

Ik verneem dan ook met verwondering dat de directeur-generaal plannen heeft om deze maandelijkse vergoedingen af te schaffen. De betrokkenen vrezen dat hun dienst daardoor zal leeglopen. Men vreest bovendien dat u plannen koestert om het geld van de vergoedingen aan de milieu-vergunningsdiensten te besteden en zelfs, dat u de milieu-inspectiedienst wilt afslanken. Is dat zo ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans (*Op de tribune*) : Ik ben blij dat ik op de vragen van de heer De Vilder kan antwoorden omdat er in die sector inderdaad allerlei geruchten de ronde doen. Een aantal misverstanden wil ik vandaag uit de weg ruimen.

De opdracht tot doorlichting van de verschillende diensten door de directeur-generaal, werd door mijn voorganger gegeven. Na verscheidene andere afdelingen, onder meer milieu-vergunningen, komt nu de milieu-inspectiedienst aan de beurt. Ik denk dat dit tot de opdracht van de directeur-generaal behoort. De doorlichting moet de efficiëntie van alle diensten onderzoeken en beoordelen.

Ik moet alle conclusies en veronderstellingen omtrent die doorlichting formeel ontkennen. Er is geen sprake van ook maar enige inhouding op de extra vergoedingen. Ik verwonder me over dit verhaal evenzeer als u.

Tot nu toe is er ook geen sprake van enige beperking van de taken van de dienst. Sommigen koppelen de invoering van een interne milieuzorg, met de verplichting een milieu-coördinator aan te stellen, aan het aantal werkuren van de milieu-inspectiedienst. Ik zie dit verband niet onmiddellijk en er zijn zeker geen beslissingen genomen op dat punt. Daarmee zijn een aantal verhalen al rechtgezet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Marino Keulen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het bioscoopcomplex Kinopolis te Hasselt

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Keulen tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van

Voorzitter

Openbare werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het bioscoopcomplex Kinopolis te Hasselt.

De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, vorig weekend werd een nieuwe aflevering geschreven van het vervolgverhaal Kinopolis te Hasselt. Voor de tweede keer op rij schorste de Raad van State, zetelend in kort geding, de bouwvergunning. Ondertussen verklaart het stadsbestuur, bij monde van haar burgemeester, dat alle bevoegde instanties en administraties werden geraadpleegd en dat deze positief staan tegenover dit project. Wettelijk zijn er geen belemmeringen meer die de uitvoering van het project in de weg staan. In de praktijk is het zo dat burgemeester Stevaert het complex 's middags opent en 's avonds zijn politie moet sturen om datzelfde complex te sluiten.

Mijn vraag is tweeledig. Klopt het dat alle bevoegde instanties en administraties werden geconsulteerd ? Klopt het dat zowel Stedebouw als Aminoal positief staan tegenover dit project ? Indien dit het geval is, hoe valt dit dan te rijmen met de beslissing van de Raad van State ?

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, zoals de heer Keulen heb ook ik de gebeurtenissen inzake het bioscoopcomplex Kinopolis gevolgd in de pers. In aangelegenheden waar ik als administratieve overheid met een dossier kan worden geconfronteerd, doe ik niet graag uitspraken ter zake. Het komt mij vandaag niet toe hierover uitspraken te doen of een oordeel te formuleren. De administratieve procedure impliceert dat het beroep uiteindelijk bij de minister kan eindigen. Dit is vooralsnog niet het geval.

Ik wens me ook niet uit te spreken over de fundamentele argumenten die door welke instantie ook kunnen worden aangewend. Morgen kan de Raad van State een definitieve uitspraak doen.

De bouwvergunningsprocedure werd tot hertoe op het lokale niveau behandeld. De stad kende tweemaal een vergunning toe, uitgaande van een advies van de gemachtigde ambtenaar. Dit was een voorwaardelijk gunstig advies. Een dergelijk advies is dwingend voor de lokale overheid.

Ik hoop dat u er begrip voor kunt opbrengen dat ik nog kan worden geconfronteerd met dit dossier en dus vooralsnog geen uitspraak wens te doen. Ik wens zeker geen invloed uit te oefenen op de gerechtelijke procedure die morgen een verder beslag zal krijgen.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Ik heb begrip voor uw positie. Wat Stedebouw betreft, kreeg ik een duidelijk antwoord. Hoe zit het eigenlijk met Aminoal ?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Ik denk dat ik over de adviezen van Aminoal en Stedebouw ook geen beoordeling kan uitspreken. Over Stedebouw ben ik zeer duidelijk geweest. Wat Aminoal betreft, is het noodzakelijk dat men de wetgeving interpreteert en bekijkt hoe dit verder behandeld dient te worden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de geringere veiligheid van fluisterasfalt bij vriesweer

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Decaluwé tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de geringere veiligheid van fluisterasfalt bij vriesweer.

De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze winter hebben mensen van VTB-VAB en van de rijkswacht al vastgesteld dat de zoutbestrooiing op fluisterasfalt bij vriesweer geen al te beste resultaten geeft, vooral op de autosnelwegen. Dit zou een gevolg zijn van de structuur van fluisterasfalt. Ik heb dan ook een aantal korte vragen : ten eerste, bent u op de hoogte van deze problematiek. Ten tweede, is er binnen de bevoegde diensten al gedacht aan een mogelijke oplossing voor deze problemen en ten derde, kunt u het verschil in kostprijs tussen fluisterasfalt en gewoon asfalt toelichten ?

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, zoals de heer Decaluwé terecht aanhaalt, is het zo dat bij vriesweer de behandeling van fluisterasfalt meer aandacht vraagt dan de behandeling van gewoon asfalt. Nochtans is het zo dat de voordelen van fluisterasfalt nog altijd ruimschoots de nadelen ervan overschrijden.

De heer Decaluwé heeft terecht gewezen op de kleinere geluidsoverlast. Ik zou ook willen opmerken dat er bij fluisterasfalt minder spoorvorming optreedt. Het is verder

Baldewijns

eveneens zo dat er bij regenweer duidelijk minder aquaplaning is en dat ook de zichtbaarheid op de weg duidelijk verbetert.

Met een boutade zou ik kunnen zeggen dat het bij ons nog altijd zo is, dat er meer periodes met regen zijn dan periodes met ijzel. Volgens mij hebben de bevoegde diensten inderdaad al inspanningen gedaan om de problemen op te lossen. De strooimiddelen zijn aangepast voor alle wegdekken. Het is wel zo dat er voor weggestroken met fluisterasfalt bijkomende strooibeurtten worden voorzien. We behandelen deze weggestroken op dezelfde manier als we de kunstwerken behandelen, omdat daar ook een groot risico voor onveiligheid bij vriesweer bestaat.

Ten derde, wat het budget betreft, is het inderdaad zo dat de kostprijs van fluisterasfalt niet veel verschilt van deze van gewoon asfalt. Ik zou in deze context toch ook willen opmerken dat het feit dat men minder geluidsschermen moet plaatsen een zeer gunstig budgettair effect heeft. Het gaat hier toch wel om 20 miljoen frank per lopende kilometer.

Het is verder ook zo dat de verminderde spoorvorming ervoor zorgt dat de bovenste slijtlaag minder snel moet worden vervangen. Ook hier is er weer een duidelijk positief budgettair resultaat.

Ik denk dus dat we er zeker kunnen van uitgaan dat, ook op budgettair vlak, fluisterasfalt zeker aan te raden is. In een bredere context zouden we zelfs kunnen stellen dat de vermindering van het aantal wegenwerken ook de files doet verminderen, en zo dus ook weer een gunstig economisch resultaat tot gevolg heeft.

Ik kan de heer Decaluwé ervan verzekeren dat de problematiek van fluisterasfalt bij vriesweer op onze diensten met de nodige aandacht wordt bekeken, om via bijkomende strooibeurtten een supplementaire bestrijding van de mogelijke problemen te bewerkstelligen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Chris Vandenbroeke aan de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, Landbouw en Media, over het textielplan van de sociale partners

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Vandenbroeke aan de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, Landbouw en Media, over het textielplan van de sociale partners.

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Christiaan Vandenbroeke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het zal u zeker niet verbazen dat de Volksunie u enkele vragen wil stellen over het heel belangrijke dossier van het textielplan. Het verbaast me daarentegen wel dat niemand uit de andere fracties dit dossier aan de orde brengt. (*Ru-moer*)

De voorzitter : Dat is een onterechte opmerking, mijnheer Vandenbroeke. We hebben een vraag van de heer Decaluwé verwezen naar de commissie. Uw vraag komt hier aan bod omdat ze iets preciezer was gesteld. Het is echter duidelijk dat ook de anderen hiervoor interesse tonen.

De heer Christiaan Vandenbroeke : Het gaat hier om een zaak die heet van de naald is, want overmorgen wordt de minister geconfronteerd met de sociale partners.

Mijnheer de minister, enkele weken geleden heeft de VU bij de begrotingsdiscussies gesteld dat budgettaire orthodoxie op zichzelf een schitterend uitgangspunt is, maar flexibel moet kunnen worden geïnterpreteerd. Het moet mogelijk zijn om bij te sturen waar dat nodig blijkt. Dit moet in het bijzonder kunnen omwille van twee argumenten.

Ten eerste om conjuncturele redenen. Daar hoeft ik niet dieper op in te gaan, want iedereen weet dat de eerstvolgende jaren conjunctureel wat moeilijk liggen, en een cyclisch-conjuncturele bijpassing impliceren. Ten tweede werd toen ook geargumenteed dat de traditionele sectoren, waarvan de textielsector met zijn 50.000 werknemers een heel belangrijk onderdeel is, omwille van de concurrentiehandicap een extra attente opvolging vragen.

Mijnheer de minister, ik vat de realiteit in de textielsector even samen. Sinds 1989 bedraagt de rendabiliteit nog amper één percent. Als men rekening houdt met het feit dat de reële rente 5 percent bedraagt, dan weet men onder welke druk deze sector staat.

De textielsector heeft het al jaren moeilijk. Het is echter frappant dat vooral de voorbije maanden de afbouw van de tewerkstelling aan een versneld tempo gebeurt. Als we dit doortrekken naar de – conjunctureel ongunstige – nabije toekomst, dan dreigen niet enkele duizenden, maar enkele tienduizenden jobs te verdwijnen.

Als we bovendien de bereidheid hebben om voorbij het jaar 2000 te kijken, dus voorbij de volgende conjunctuurgolf, dan zien we dat de textielsector zal worden geconfronteerd met de mondiale bedreiging van de GATT-akkoorden.

Vandenbroeke

De bedreiging van de GATT-akkoorden houdt in dat de wereldeconomie tegen het jaar 2008 volledig moet zijn geïntegreerd.

Gezien al deze argumenten is een textielplan op zijn minst verantwoord te noemen. Wij willen dit inschatten in drie fasen. De rendabiliteit ligt laag, maar er is enorm geïnvesteerd. Het gaat dus wel degelijk nog steeds om een spitssector. Kan daar iets extra voor worden gedaan ? Kan er iets worden gedaan voor de zogenaamde niches in de sector ? Kan het aantal niches extra worden geactiveerd ? Dat impliceert niet het inschakelen van de VDAB, zoals in het huidige plan is vooropgesteld.

Mijnheer de minister, dit zijn concrete vragen met betrekking tot een concrete sector. Bent u hier attent voor, en wat zal u vrijdag aan de sociale partners vertellen ?

De voorzitter : Mijnheer Vandenbroeke, ik moet u er op wijzen dat het reglement bepaalt dat u samen met de minister vijf minuten krijgt. Dat betekent dat de minister nu geen tijd meer krijgt om te antwoorden. (*Gelach*) Ik neem aan dat we voor een keer vrijgevig kunnen zijn, en de minister twee minuten geven om te antwoorden.

Minister Eric Van Rompuy (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijn antwoord zal vandaag kort zijn. Wij zijn allen bekommerd om de toekomst van de textielsector. Er is inderdaad een resolutie ingediend door een aantal fracties. U hebt ook een interpellatie aangekondigd. Er is de resolutie van de heren Decaluwé en Bossuyt, die een aantal suggesties naar voren schuift.

De sociale partners hebben in het kader van de commissie Textiel van de Sociale Raad van het Bedrijfsleven van 21 november een standpunt bekendgemaakt. Ik heb in de pers gelezen dat zij ook een aantal concrete cijfermatige suggesties formuleren met betrekking tot het opdrijven van de middelen. Op dit moment werkt de Vlaamse regering aan een antwoord. Wij ontmoeten de sociale partners vrijdag. Het wordt een geconcentreerd antwoord van de hele Vlaamse regering.

Voorlopig ben ik nog niet in het bezit van de concrete voorstellen van de sociale partners. In de pers hebben ze het over 600 miljoen frank bijkomende middelen voor Gimvindus gedurende drie jaar. Wat houdt dat in, en wat is de specifieke bestemming ? We zullen het vrijdag horen.

Ik ben graag bereid om hier volgende week nader op in te gaan. Ik vermoed dat ik dan naar aanleiding van de verschillende resoluties en van uw interpellatie een antwoord zal kunnen geven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Jos Geysels tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de participatie van gemeenten in de elektriciteitsproductie

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Geysels tot de heer Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de participatie van gemeenten in de elektriciteitsproductie.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, collega's, we weten dat de energieholding Tractebel, en nog meer de maatschappij Electrabel, alle moeite van de wereld doet om haar monopolie, dat in gevaar is door de liberalisering van de Europese energiemarkt, te verankeren. Ze zijn de intercommunales en de gemeenten aan het verleiden om ook in de productie van elektriciteit te participeren.

Dit schept een probleem op drie niveaus. Ten eerste, dit bekrachtigt het monopolie van Electrabel en verkleint de beleidsmarge van zowel de gemeenten als de Vlaamse overheid. Ten tweede, het hypothekeert fundamenteel alles wat te maken heeft met energiebesparing. Ten derde, het staat volkomen haaks op de verklaringen uit de vorige zittingsperiode van zowel minister-president Van den Brande, bevoegd voor energie, als minister Kelchtermans, bevoegd voor de intercommunales. Het is in regelrechte tegenspraak met de motie die op 30 november 1994 in de Vlaamse Raad werd aanvaard, waarbij werd bepaald dat de dames en heren van de regering met alle mogelijke middelen moesten trachten deze verleidingsmaneuvers tegen te gaan.

Mijnheer de minister, zult u deze motie uitvoeren en tegen de intercommunales zeggen dat deze manoeuvres niet doorgaan ?

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, er bereiken mij ook geruchten, gesprekken en teksten die erop wijzen dat men zou aandringen op een nieuwe overeenkomst type-statuuat van de derde generatie, waarin pogingen worden ondernomen tot participatie in de productie. We hebben gelezen en gehoord over een aantal reacties die dit trachten te voorkomen of er alleszins voor waarschuwen.

Peeters

Naar aanleiding van deze reacties wil ik in de eerste plaats beoordelen of datgene wat er gebeurt, waarvan ik nog geen precieze teksten heb gezien, of datgene wat men probeert, al dan niet in overeenstemming is met de Europese regelgeving. Ik kan u ook de garantie geven dat ik in ieder geval als voogdijminister zal toezien op de correcte toepassing van de wetgeving op de intercommunales.

Het is dan ook niet onbelangrijk dat ik u vandaag kan meedelen dat ik ook een brief zal sturen naar de voorzitters en de leden van de raad van bestuur van de intercommunales om erop te wijzen dat ik met betrekking tot de intercommunales een ontwerp van decreet voorbereid en alleszins niet wens dat dit zou worden gehypothekeerd. Dit zou wel gebeuren door een aantal voorstellen die nu worden aangebracht. Ik wil ook vermijden dat dit op enigerlei manier zou worden vastgelegd door een beslissing die nu een beetje overhaast zou worden genomen. Er is geen enkele reden waarom gemeentebesturen overhaast in een dergelijke regeling zouden stappen. Dat zal ik meedelen aan de voorzitters en de leden van de raad van bestuur van de intercommunales.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Ik resumeer de uitspraak van minister Peeters, die zegt dat het niet kan dat intercommunales nu beslissingen nemen over deze materie, zolang er geen nieuw decreet is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

ACTUELE INTERPELLATIES (Regl. art. 83)

Actuele interpellatie van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de nieuwe spelling

De voorzitter : Aan de orde is de actuele interpellatie van de heer Van Grembergen tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de nieuwe spelling.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het onderwerp van mijn interpellatie is niet van materiële, maar van spirituele aard. Het betreft het bed waarin poëzie en literatuur worden gemaakt ; het betreft datgene waarmee we praten en schrijven ; het betreft onze taal.

Ik spreek graag over dit onderwerp, omdat taal een kostbaar gedeelte uitmaakt van ons erfgoed, van onze cultuur. De wijze waarop mensen leven, vindt overigens uitdrukking in de taal. Aan het einde van de 19de eeuw verklaarden bepaalde flaminganten dat de taal uiting geeft aan de aard van het gehele volk. Deze verklaring moet zeker worden genuanceerd : maar toch heeft ze betekenis en inhoud.

Het vastleggen van de nieuwe schrijfwijze van onze taal heeft de voorbije weken tot vele discussies geleid : over de verschillende interpretatiemogelijkheden, over de verschillen tussen wat het Groene boekje, Van Dale, en de nieuwe spellingsgids voorschrijven. Tot onze spijt moeten we vaststellen dat deze discussies bij de bevolking de indruk hebben gewekt dat vandaag weer alles mogelijk wordt, dat er geen vaste regels meer gelden.

Taal zou een stabiel gegeven moeten zijn : iets dat niet om de tien jaar op de helling wordt gezet. Veelvuldige wijzigingen zijn slecht voor de eigen taalgebruikers, voor diegenen die de taal moeten aanleren, en voor anderstaligen die onze taal wensen te kennen en te waarderen. Ik geloof dat na de vastlegging van de nieuwe schrijfwijze een periode van rust en zekerheid op taalkundig gebied zou moeten volgen. Mijn vraag luidt bijgevolg : kan men tot zo'n periode van stabiliteit komen ? Daarom, mijnheer de minister, zou er zo vlug mogelijk uitsluitel moeten komen inzake de diverse interpretatiemogelijkheden. Zal hierover een overleg worden georganiseerd, en zal er dan ook een officiële verklaring volgen ? (*Applaus*)

De heer Julien Demeulenaere (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op de kaft van het Groene Boekje staat dat het nieuwe groene boekje ruim 110.000 woorden bevat. Dit is de officiële woordenlijst, die werd samengesteld in opdracht van de Nederlandse Taalunie met spellingwijzigingen, voorgeschreven door de Nederlandse en de Vlaamse regering. De eerste zin van het woord vooraf, dat door minister Martens en de minister vice-president Van den Bossche werd ondertekend, luidt als volgt : voor het eerst sinds 1954 is de spelling van de Nederlandse taal herzien. De herziening is vastgelegd in deze nieuwe editie van de Woordenlijst van de Nederlandse taal, die werd samengesteld onder de verantwoordelijkheid van de Nederlandse Taalunie. Een dergelijke duidelijke tekst vind ik niet terug in de nieuwste Van Dale. Wel merken we op dat de door de Nederlandse Taalunie aangestelde voorzitter van de Spellingcommissie optrad als co-hoofdredacteur van de nieuwste Van Dale. In elk geval, mijnheer Van Grembergen, hebben we hier niet te maken met commotie, maar met wat men in de Gelderlander noemt, een schandig gesol met spelling. Het gevolg hiervan is een algehele verwarring onder de schrijvende bevolking, en niet in het minst bij de onderwijsmensen. In de begeleidende tekst bij de nieuwe Van

Demeulenaere

Dale, was de hamvraag wanneer de nieuwe woordenlijst klaar zou zijn en of – dat is zeer belangrijk – hierop moest worden gewacht. Als men het ons vraagt, is het antwoord op deze laatste vraag positief. De Nederlandse Taalunie betoogt volgens de VLD terecht dat het de Van Dale is die bewust afwijkt van de nieuwe spellingregels. Wij vinden het dan ook misplaatst om de samenstellers van het Groene Boekje te verwijten dat zij zich aan de officiële spellingregels hebben gehouden. De VLD verwacht van de minister dan ook dat hij het Groene Boekje verdedigt. Voor de Van Dale is het naar onze mening een koud kunstje om die honderd of tweehonderd woorden die afwijken van het Groene Boekje, in een korte bijlage te corrigeren. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte minister, collega's, zij die er in de vorige zittingsperiode bij waren, weten dat ik in de interparlementaire commissie voor de Nederlandse Taalunie altijd heb gepleit voor de voorstellen van de commissie Geerts. Ik deed dat omdat ik na grondige studie overtuigd was van het feit dat daarmee een consistente en consequente spelling zou tot stand komen, die gemakkelijk leesbaar en eenvoudig aan te leren zou zijn. Ik blijf erbij dat deze spellinghervorming een gemiste kans is. In de kerstvakantie had ik de gelegenheid om bij het schrijven van teksten stelselmatig het Groene Boekje te hanteren. Onze spelling is er zeker niet gemakkelijker op geworden. De twijfel blijft bestaan. Er zullen nog evenveel fouten worden gemaakt als vroeger. Dat is en blijft mijn rotsvastte overtuiging.

De beslissing is echter defintief en ik heb me daar loyaal bij neergelegd. Zoals de heer Van Grembergen, vind ook ik dat er na het nemen van een beslissing rust moet komen.

Dan moet de discussie afgelopen zijn. Dan moeten we dit debat over de spellinghervorming op zichzelf niet meer heropenen, maar voortaan consequent de nieuwe regels gaan toepassen. Ik had vier belangrijke argumenten om me loyaal bij die beslissing neer te leggen.

Een eerste argument is dat die spelling ongetwijfeld een vereenvoudiging van de regels inhoudt. Dat blijkt als we het Groene Boekje van toen met dat van nu vergelijken.

Ten tweede, de dubbelvormen zijn afgeschaft. Dat is een voordeel. Er zijn een aantal uitzonderingen, maar uiteindelijk komen we toch tot een eenheidsspelling.

Een derde bedenking die ik vanaf het begin heb gemaakt, is dat een ideale spelling gewoon onmogelijk is. Om het even wat men met spelling doet, zal opschudding veroor-

zaken. Idealen zijn als sterren : je kunt er je koers op richten, maar je kunt ze nooit bereiken. Hoewel men aan dit laatste – gezien de ontwikkeling van de moderne ruimtevaarttechnologie – ook alweer kan twijfelen. Op basis van deze bedenking heb ik besloten dat deze beslissing moest worden ingevolg. Ik wil ook waarschuwen voor verwar- ring tussen taal en spelling. Dat is mijn vierde argument. Taal is niet gelijk aan spelling. Spelling is een middel, zoals een auto een middel is om zich te verplaatsen. Als iemand een auto wil kopen denkt hij weken lang na over de kleur, het merk, de vering, enzovoort. Eens echter die auto is gekocht, dan telt alleen nog het vermogen ervan om te rijden, om grenzen te overschrijden. Hetzelfde geldt voor de spelling. We hebben het instrument. Nu is het niet meer van belang of het een mooie dan wel een le- lijke auto is, maar wel of we ermee kunnen rijden. Welnu, het kan !

De heer Van Grembergen vergeleek de taal met een bed. Dat is natuurlijk – zoals steeds bij de heer Van Grember- gen – een mooi en poëtisch beeld. Hoewel er in een bed wel activiteiten plaatsgrijpen, is het een vrij rustgevend gegeven. De taal is echter dynamischer. Ik zou dus eerder het beeld van een wagen willen gebruiken.

Mijnheer Van Grembergen, u vraagt de minister of hij de verschillen tussen de overwegende instrumenten voor het taalgebruik zo vlug mogelijk kan wegwerken. Persoonlijk hecht ik hier niet zo erg veel belang aan. Wel ben ik het met u eens dat er rust moet komen, dat de spellingregels moeten worden toegepast.

In tegenstelling tot wat de heer Demeulenaere zegt, over- treedt Van Dale geen spellingregels, maar interpreteert hij dezelfde regels op een andere manier. Naar mijn me- ning moeten we afwachten hoe de mensen nu deze regels zullen toepassen. Verkiesen ze de interpretatie van Van Dale boven die van het Groene Boekje, dan zal het Groe- ne Boekje deze spelling in de volgende editie overnemen, en omgekeerd. Daarvan ben ik overtuigd : dat was zo in het verleden en zal vandaag en morgen ook zo zijn.

Uw tweede vraag neem ik over : hoe zal de voorlichting worden georganiseerd ? Het is niet moeilijk intensieve taalgebruikers zoals journalisten en onderwijzend perso- neel deze spelling bij te brengen. Zij zullen immers zelf systemen ontwikkelen om in eigen kring het aanleren van die spelling te organiseren. Voor het grote publiek is dit echter wel belangrijk. Binnen de Nederlandse Taalunie hebben we instrumenten gecreëerd. Er is de Taaladvies- commissie : laat ze eraan werken. Maar zorg ook dat de financiële middelen hiertoe voorhanden zijn. Wat voor de spellingsvoorlichting in de begroting van de Nederlandse Taalunie is ingeschreven, lijkt me niet voldoende om mensen de mechanismen van de nieuwe spelling echt ge- richt aan te leren. Laat de instrumenten werken : de Taal-

Vanleenhove

telefoon, bijvoorbeeld, moet zeker zijn functie vervullen. Na 1 september 1997, wanneer de nieuwe spelling van kracht wordt, zal deze zeker nodig zijn.

Mijnheer de minister, een week of twee geleden stelde ik u een schriftelijke vraag, waarop ik, wegens de beperkte tijd, uiteraard nog geen antwoord heb ontvangen. Hierin opperde ik dat in mijn en andere gemeenten een aantal namen van straten en pleinen zeker zullen moeten worden aangepast daar ze niet meer conform de nieuwe regels zijn. In mijn gemeente tel ik tien tot veertien straatnamen die zeker zullen moeten worden gewijzigd.

Mijn vraag aan u is : welke instantie zal raadgevend optreden om die gemeenten te begeleiden bij deze operatie ? Deze operatie zal moeten worden doorgevoerd, want het lijkt me moeilijk te eisen dat in onderwijs en administratie de nieuwe spelling wordt aangehouden, terwijl we op straat voortdurend met andere tekstbeelden worden geconfronteerd. Ik vraag u niet hier meteen op te antwoorden, tenzij u dat voor de vuist weg zou kunnen, maar net zoals de vraag over de voorlichting aan het publiek bekommert mij dit ten eerste. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer Peter Vanvelthoven (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vorige week kreeg ik eerder toevallig het januarinumnummer van het genootschap Onze Taal onder ogen. Wellicht hebben ook andere collega's het gelezen. Ik was enigszins verbaasd over de inhoud.

In die artikelen werden de spellingregels verwarrend en moeilijk toepasbaar genoemd, en sommige regels zelfs ingewikkeld en onleerbaar. Bovendien besluiten enkele deskundigen – en ik citeer : daarmee blijft van het oorspronkelijke doel – rustgevend eenduidigheid – niets meer over. De chaos is eerder groter dan kleiner geworden. Vijftig jaar gedoe heeft niets meer opgeleverd dan beschamend broddelwerk.

Vergelijkend onderzoek inzake woordbestanden, presentatie, grammaticale informatie bij de trefwoorden, de formulering en de toepassing van de regels bestempelt het Groene Boekje als matig tot slecht, de nieuwe Van Dale krijgt een voldoende, en de nieuwe spellinggids wordt als goed omschreven.

Mijns inziens moet de nieuwe spelling als hoofddoel vereenvoudiging, eenduidigheid, gemakkelijke toepasbaarheid en leerbaarheid nastreven. Ze moet trachten verwarren onmogelijk te maken.

Na het lezen van de artikelen lijkt me dat de doelstellingen niet worden verwezenlijkt. Dat is jammer, vooral op

een ogenblik dat de uitstraling van het Nederlands in de wereld en het behoud ervan als officiële taal in de Europese Unie grote inspanningen vandaag rechtvaardigt.

Twee vragen moet ik u derhalve voorleggen. Wordt overleg over de nieuwe spelling en de bezwaren die deskundigen over de spelling uiten niet dringend noodzakelijk geacht ? Welke maatregelen zullen door de Taalunie en de regering worden voorgesteld om de taalgebruiker te beschermen tegen fouten, tekortkomingen en onzekerheid, voortspruitend uit het gebruik van de diverse naslagwerken die hier al meerdere malen zijn genoemd, maar onderling blijkbaar erg verschillen ? (*Applaus bij de SP*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er was de jongste weken nogal wat commotie omtrent de invoering van de nieuwe spelling voor de Nederlandse taal. Dat is mijns inziens voldoende reden om ongerust te zijn. Het meest gezaghebbende woordenboek blijkt bewust af te wijken van het Groene Boekje, en daarnaast is er nog de nieuwe Spellinggids van de Nederlandse Taal die zijn eigen verhaal vertelt.

Ik wil het debat over de nieuwe spelling niet opnieuw openen, maar ik wil toch verwijzen naar de waarschuwingen die mijn voorganger, de heer Michiel Maertens, en ook de heer Vanleenhove in de discussie omtrent de herziening van deze spelling al hebben geuit. Het voorstel van de Vlaamse professor Geerts was volgens hen veel consistenter en het risico om tot verschillende interpretaties van deze spelling te komen zou vermeden worden.

Mijnheer de minister, onze taal is een rijk en belangrijk onderdeel van ons cultureel erfgoed. Het is de drager van onze cultuur, maar eveneens van de cultuur van onze voorouders en hopelijk ook van die van onze kinderen.

Taal verdient respect en duldt geen onduidelijkheid. In de strijd om erkenning van onze taal als essentiële cultuurdrager in de Europese Unie is dit onverkwikkelijk schouwspel geen steun. Wijzigingen zijn soms wenselijk en noodzakelijk, maar ze moeten met zorg gebeuren. De politieke verantwoordelijken zijn blijkbaar onvoorzichtig te werk gegaan.

Belangrijker is dat een nieuw soort analfabetisme dreigt. We weten allemaal hoe zeer het ouders verblijdt wanneer hun kind zijn eerste woordjes kan zeggen, wanneer het kan lezen en schrijven. Niemand dient ervan te worden overtuigd dat lezen en schrijven essentieel zijn om te kunnen functioneren in de samenleving. Taal is het emancipatorisch instrument bij uitstek en moet daarom toegankelijk en bruikbaar zijn voor iedereen. De hervorming van de spelling mag daarom niet worden overgelaten aan en-

Sannen

kele taalfreaks ; taal mag niet het object worden van academische spelerei. Spelling moet consistent zijn, a.h.w. voorspelbaar voor een computer. Het is de plicht van de minister om een einde te maken aan de anomalieën ; het is zijn plicht om taal voor iedereen toegankelijk te maken. Enkele weken geleden hoorde ik nog een grootmoeder zeggen dat ze geen brief durfde te schrijven naar haar kleinkind in Afrika, omdat ze vreesde dat ze teveel fouten zou maken. Taal is niet alleen spreken en lezen, maar ook schrijven. Het is noodzakelijk dat onze spelling duidelijk en samenhangend is, opdat ze mensen voldoende zelfvertrouwen zou bieden om hun taal ook te schrijven.

Als men het noodzakelijk acht aan de spelling te tornen, moet men erover waken dat veranderen ook werkelijk vereenvoudigen en verduidelijken betekent. Wat er nu gebeurt, maakt de taalonzekerheid alleen maar groter. Toen ik het verzoek tot interpellatie van de heer Van Grembergen las, bekwam die onzekerheid mij ook. Ik was ervan overtuigd dat de heer Van Grembergen de nieuwe spelling al zou gebruiken. Maar dan las ik het woord cultuur met een k, terwijl ik ervan overtuigd was dat het nu voor eens en altijd met een c moet worden geschreven. Voor alle zekerheid ben ik het gaan opzoeken in het nieuwe Groene Boekje en ik kan u verzekeren dat het wel degelijk met een c wordt c geschreven. De heer Van Grembergen wacht zoals De Standaard nog vooraleer hij de nieuwe spelling gaat gebruiken.

Ik steun de vraag van de heer Van Grembergen om initiatieven die de interpretatieverschillen tussen gezaghebbende publikaties kunnen wegwerken. De invoering van de nieuwe spelling moet gepaard gaan met een grote informatiecampagne. Elke onzekerheid moet worden weggenomen. Iedereen moet vertrouwd raken met de nieuwe spelling. Niemand mag omwille van die nieuwe spelling afhaken. Integendeel, een nieuwe spelling zou meer vertrouwen moeten creëren, zodat mensen hun taal ook meer zouden schrijven.

Ik ben van plan om het voorstel van decreet dat mijn voorganger, de heer Michiel Martens, tijdens de vorige zittingsperiode heeft ingediend over de Taaltelefoon, opnieuw in te dienen. Ik geloof dat die Taaltelefoon met deze nieuwe spelling een belangrijke rol zal gaan spelen. (*Applaus bij AGALEV en de VU*)

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens (*Op de tribune*) : Uit de diverse interpellaties blijkt de vraag naar duidelijkheid, eenduidigheid, houvast en naar een pauze in het hele debat over de spelling. Uw zorg is ook de mijne.

Ik wil er u nog even aan herinneren dat de Taalunie al beslist heeft hoe de spelling er voortaan zal uitzien. Nu moet

de Vlaamse regering beslissen tot de invoering van die nieuwe regels. Het vastleggen van de spelling behoort immers tot de bevoegdheid van de Taalunie, de invoering is een wettelijke verplichting die de Vlaamse Raad aan de Vlaamse regering heeft overgedragen.

De Vlaamse regering heeft bij haar laatste bijeenkomst in december een eerste ontwerp van besluit bestudeerd. Dit ontwerp zal volgende week, zoniet de week daarop, worden goedgekeurd en dat zal leiden tot de invoering van de nieuwe spelling.

De nieuwe spelling wordt pas van kracht op 1 september 1997 opdat iedereen zich ernstig zou kunnen voorbereiden. Meerdere collega's vragen om een uitgebreide voorlichtingscampagne, en die zouden we niet kunnen op touw zetten voor september 1996.

In samenwerking met onze Nederlandse collega's komt zo'n campagne er. Uiteraard richten we ons tot de administratie en het onderwijs maar ook tot het bredere publiek. Voor de administratie is de nieuwe spelling bindend, maar we willen dat ook de grote massa goed op de hoogte is.

Momenteel werkt een interparlementaire commissie aan voorstellen en krachtlijnen die uiteindelijk de basis moeten vormen van een actieplan, een campagne voor de komende maanden. Het is evident dat we de idee van een Taaltelefoon daarin opnemen. We kunnen zo'n telefoon in de algemene dienstverlening inzetten zonder eerst een decreet te moeten goedkeuren.

Uw vragen en bezorgdheid geven me de moed om hier de komende maanden ernstig mee door te gaan.

Als ik zie hoe de nieuwe spelling is tot stand gekomen, stel ik vast dat zowel het comité van ministers als het parlement zorgzaam tewerk zijn gegaan. Natuurlijk waren er tegenstellingen en meningsverschillen, maar uiteindelijk heeft een vrij grote meerderheid de nieuwe spelling gesteund. Die eenduidigheid moeten we aanhouden, dat is een absolute voorwaarde voor correct taalgebruik.

Mag ik nog even ingaan op de verschillen die in de praktijk voorkomen ? Ik ben zeer verbaasd over een aantal van de discussiepunten.

Men mag niet vergeten dat de Van Dale, net zoals de Spellingsgids en anderen die in publicatie geïnteresseerd waren, zoals de kranten, op hetzelfde ogenblik werden ingelicht. Wij weten ook dat er een heel gevecht werd gestreden om het uitgaverecht. Ik heb geen bewijzen, maar het zou me niet verbazen indien ook hier commerciële belangen een rol spelen. Van Dale, die quasi het monopolie heeft van ééntalige en tweetalige woordenboeken, probeerde – vanuit een ongenoegen dat zij het Groene Boekje niet hebben kunnen uitgeven – als eerste een publicatie

Martens

uit te brengen en daar een zeker gezag uit te putten. We moeten vaststellen dat ook de nieuwe Spellinggids, die nog niet is verschenen, een co-productie is van de Van Dale, Wolters en Het Spectrum. Ik denk dat de zogenaamde commotie daar ook gedeeltelijk aan te wijten is. Hoe dan ook, het is bijzonder onaangenaam te moeten vaststellen dat op het einde van het traject een aantal afspraken niet worden nagekomen, terwijl iedereen systematisch en op de meest correcte manier bij de besprekingen werd betrokken.

Een boek als de Van Dale koestert een andere ambitie dan het Groene Boekje. Een van de verwijten aan het Groene Boekje is dat Van Dale het voordeel heeft de betekenis van de woorden te geven. Dat is de roeping van een woordenboek, het is immers geen woordenlijst. Het Groene Boekje heeft nooit de ambitie gehad een woordenboek te zijn. Het is gewoon een eenduidige woordenlijst. Dubbelgebruik werd vandaag weggewerkt, wat een grote stap vooruit is. Het eerste verwijt is niet gegrond, vermits de ambities vanaf het begin anders waren.

Tweede belangrijke kritiek is dat men in het Groene Boekje weinig oude woorden vindt, dat men buitenlandse en aardrijkskundige namen, afkortingen en dergelijke tracht te vermijden. De Taalunie opteerde er uitdrukkelijk voor die dingen niet meer op te nemen. Ze behoren niet tot de spelling.

De grootste moeilijkheden rond de toepassing van de regels stellen zich vooral bij de tussenletters in samengestelde woorden. Er werd een heldere algemene regel uitgewerkt. Er zijn echter een aantal uitzonderingscategorieën die niet altijd consequent lijken. Aan minister Van Den Bossche, die vanaf 1 januari voorzitter is van de Taalunie, en de eerste vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap binnen de Taalunie, heb ik gevraagd bij de uitreiking van de Taalunie-Penning aan Jozef Deleu op 19 januari, de gelegenheid te baat te nemen om binnen het Comité van Ministers te bekijken of er anomalieën zijn. Misschien zal blijken dat dit niet kan, omdat het te minimaal is of omdat men aan Nederlandse zijde geen belangstelling toont om daar nog op in te gaan. Mijn bedoeling is dit debat definitief te beëindigen en absolute duidelijkheid te verschaffen.

Ik denk dus dat we vanuit de regering, en ook vanuit de vertegenwoordiging binnen de Taalunie namens de Vlaamse Gemeenschap, wel degelijk aan de rustgevende eenduidigheid werken waar door de heer Vanvelthoven om wordt gevraagd. We hopen dat in elk geval in de loop van deze maand definitief te kunnen afronden, zowel door het gesprek in het kader van de Taalunie als door de beslissing die we moeten nemen op het niveau van de Vlaamse regering.

Ik hoop ik dat hiermee de nodige duidelijkheid heb verschaft. (*Applaus*)

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele interpellatie van de heer André Denys tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de gevolgen van het arrest-Bosman voor het Vlaamse sportbeleid

De voorzitter : Aan de orde is de actuele interpellatie van de heer Denys tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de gevolgen van het arrest-Bosman voor het Vlaamse sportbeleid.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het arrest-Bosman is tegelijkertijd een duidelijk en bijzonder ingrijpend arrest. Het is ingrijpend omdat een jarenlang – maar betwist – systeem van transfervergoedingen wordt beëindigd en hierdoor de financiële structuur en de jeugdopleiding van bepaalde voetbalverenigingen wordt beïnvloed.

Het arrest is klaar en duidelijk op drie punten : ten eerste, er mag voor profspelers bij afloop van een contract geen enkele vergoeding voor transfer, opleiding of promotie worden gevraagd ; ten tweede, er mogen – behalve voor de nationale ploeg – geen regels van nationaliteit worden opgelegd ; ten derde, het arrest treedt onmiddellijk in werking.

Op één punt is het arrest echter onduidelijk. Omdat de zaak Bosman specifiek handelde over een overgang tussen twee clubs van twee verschillende lidstaten, zegt het niets over overgangen tussen twee clubs van eenzelfde lidstaat.

De voornaamste commentaren op het arrest waren nogal uiteenlopend : er was de grote euforie van professor Blanpain, het zwarte gat van de Belgische voetbalbond en de onvoorstelbare indruk die premier Dehaene met zijn verklaringen heeft nagelaten.

Voor de euforie van professor Blanpain hebben we alle begrip. Meer dan 32 jaar heeft hij gepleit voor de afschaffing van wat hij de slavenhandel in de sport noemt. We waren het oneens met zijn extreme en onjuiste voorstelling van de clubs als slavendrijvers en van de spelers als moderne slaven. We waren het wel eens met zijn basisfilosofie : namelijk dat de kost van de jeugdopleiding nooit kan dienen als argument om een fundamenteel

Denys

principe van mensenrechten te verkrachten. Professionele voetballers hebben evenveel rechten als andere professionals of andere werknemers. Ze mogen niet als koopwaar worden beschouwd.

De onduidelijke, vage en onzekere reactie van de Belgische voetbalbond begrijpen we niet. Naar eigen zeggen hebben ze niets voelen aankomen en zijn ze verrast door het zogenaamde kapmes-effect, het onmiddellijk in werking treden van het arrest.

Collega's, hier begrijp ik niets van. De Europese Gemeenschap vraagt toch al meerdere jaren aan de UEFA om het transfersysteem te herzien. Onze heren van de voetbalbond zetelen toch in de organen van de UEFA. Ze weten toch wat er aan de hand was, of wat er hen boven het hoofd hing. Ik had gehoopt dat de Belgische voetbalbond onmiddellijk een strategie zou aankondigen om in te spelen op de te voorspellen gevolgen van het arrest-Bosman. Jammer genoeg blijft men zich echter halsstarrig vastklampen aan een mogelijke vorm van omkeerbaarheid van het arrest.

Ik weet niet of die onzekerheid en die twijfel inherent zijn aan de structuur van de Belgische voetbalbond. In ieder geval vermoed ik dat de reactie van premier Dehaene op het arrest hier gedeeltelijk oorzaak van is. Ik heb de indruk dat de heren van de voetbalbond te veel gaan lunchen met de premier. Ze nemen namelijk zijn tactiek over.

De Dehaene-tactiek is bekend : de problemen pas aanpakken als ze roodgloeiend heet zijn, als het vijf na twaalf is. Deze aanpak staat natuurlijk in contrast met een voetbal- en een sportbeleid die van een toekomstvisie getuigen.

Met dit arrest maken we hetzelfde mee. In de plaats van een toekomstvisie te ontwikkelen op basis van het arrest-Bosman probeert de premier de indruk te wekken dat de gevolgen eigenlijk kunnen worden tenietgedaan of minstens toch geminimaliseerd. De premier zegt overal : ik zal een beetje lobbyen bij mijn Europese collega's, die ook voetbalsupporter zijn. Via het invoeren van een sportparagraaf als afwijking op artikel 48 van het verdrag van Rome zal ik ervoor zorgen dat op deze manier de ergste gevolgen van het arrest-Bosman zullen worden tenietgedaan.

Ik krijg de indruk dat de Belgische voetbalbond hem begint te geloven. Ik zie immers de afwachtende, twijfelende houding van de bond.

Wie mij kent, weet dat ik van de wielersport houd, maar ook geregeld naar het voetbal ga : jeugdvoetbal zowel als het grote voetbal. Ik doe dus zeker niet smalend over een

premier die zijn zondagmiddag doorbrengt op de voetbaltribune. Ik ben alleen verrast dat hij met zo weinig kennis van zaken de gevolgen van het arrest heeft geïnterpreteerd.

Eigenlijk is hij daarvoor te intelligent. Ik verdenk hem er dan ook van doelbewust een verkeerde indruk tot stand te hebben gebracht. Hij heeft het imago willen creëren van de reddende engel van het Belgische voetbal. Waarschijnlijk doet hij dat om de aandacht af te leiden van de onvrede van de bevolking over zijn sociaal, fiscaal en economisch non-beleid.

Hij is daarbij echter te ver gegaan. Zijn voorstel van procedure is ondemocratisch, constitutioneel onverantwoord en voetbalkundig pure nonsens. Ik kan begrijpen dat de Belgische voetbalbond zich er niet veel van aantrekt of een voorgestelde procedure democratisch verantwoord of constitutioneel in orde is. De premier en de parlementsleden zijn daarentegen niet verkozen om blindelings alle regels opzij te schuiven om tijdelijke en kortzichtige belangen te laten primeren boven het algemene.

Als men artikel 48 van het verdrag van Rome wil wijzigen inzake een aantal fundamentele principes die verband houden met gelijke rechten voor iedereen, dan kan dat niet op basis van duister lobbywerk in één of ander Europees kasteel. Het parlement moet er zich in alle openheid over uitspreken of er al dan niet een sportparagraaf moet komen, en wat de eventuele inhoud hiervan moet zijn.

Ook ben ik verwonderd dat premier Dehaene de federale loyaliteit, die hij altijd verkondigt, compleet aan zijn laars lapt. Sport is als bevoegdheid grondwettelijk toegewezen aan de gemeenschappen. Iedere gemeenschap moet een sportparagraaf voorleggen en er daarna met de andere gemeenschappen over onderhandelen.

Mijnheer de minister, ik heb al een tijdje de indruk dat u inhoudelijk eerder een minister van Cultuur en Welzijn bent, en de sport er maar bij hebt genomen om uw public relations te verzorgen. Ik hoop dat u die indruk in uw antwoord kunt weerleggen. Dat hebt u alvast niet kunnen doen door het stilzwijgen te bewaren over de openlijke initiatieven van premier Dehaene.

Het voorstel van de premier is een schoolvoorbeeld van democratisch deficit. Het is een inbreuk op de bevoegdheidsverdeling, en het is bovendien voetbalnonsens.

Omwille van dat laatste aspect zou de voetbalbond overigens beter wel enige interesse opbrengen. Het voorstel van de premier met betrekking tot een sportparagraaf lost geen van de twee ontstane problemen op. Noch het probleem van het verschil tussen transfers van Belgische clubs onderling en tussen Belgische clubs met buitenlandse, noch het probleem van het verschil tussen amateur- en

Denys

beroepssporters. Een paragraaf waarbij sport een afwijking krijgt ten nadele van het principe van het vrije verkeer van werknemers, kan hoogstens gelden voor de opleiding van amateurs. Maar het kan nooit van toepassing zijn op profsporters, voor wie de sport hun beroep is.

De contradictie tussen het behoud van de Belgische transfervergoeding en de Europese opheffing ervan moet zo vlug mogelijk ongedaan worden gemaakt. Als we het interne transferreglement laten bestaan, dan worden onze eigen Belgische en Vlaamse spelers benadeeld tegenover de buitenlandse. Via een buitenlandse club kan immers een speler worden aangeworven die de Belgische club geen frank aan afkoopsom kost. Dit moeten we goed in-dachtig zijn.

In de toekomst wordt iedere speler die nog ressorteert onder de regeling met transferbedragen, benadeeld. Mijnheer de minister, als verantwoordelijke voor de sport in Vlaanderen is het niet uw taak om individuele transfers te regelen, maar is het wel uw taak om een kader te creëren waarbij voor onze sportlui dezelfde rechten gelden als bijvoorbeeld voor de buitenlandse voetballers. Daarom vraag ik u wat u hieraan zult doen. Hebt u hierover al contacten gehad met de Belgische voetbalbond, en trouwens met alle sportbonden ?

Een tweede probleem is het onderscheid dat het arrest maakt tussen prof- en amateursporters. Voor alle duidelijkheid : het arrest-Bosman spreekt zich alleen uit over profsporters. Volgens de logica van dit arrest en van de Europese regelgeving is het ondenkbaar dat er zou worden afgeweken van de regel van vrij verkeer ten nadele van profsporters, die met sporten hun brood moeten verdienen. De uitzondering via de cultuurparagraaf laat bijvoorbeeld ook niet toe dat een dramatisch gezelschap een afkoopsom plaatst op het hoofd van een acteur.

Via een sportparagraaf kan naar mijn mening wel een uitzondering worden gemaakt voor amateursporters, omdat bij amateursport het economische motief duidelijk ondergeschikt is aan het sportmotief. Deze argumentatie zou bijvoorbeeld de aanleiding kunnen zijn om de kostprijs van de sportopleiding te vergoeden door het vaststellen van een vaste opleidingsvergoeding. Maar ik wens me vandaag niet uit te spreken over de opportuniteit hiervan. Ik pleit er trouwens voor om in dit dossier niet te improviseren.

Er moet worden nagegaan welke rol wij als overheid moeten spelen in dit gebeuren. Er moet ook worden nagegaan of de middelen die voortspruiten uit televisie- en andere rechten, kunnen worden gebruikt ter financiering van een ruimere jeugdopleiding. Maar er moet ook rekening worden gehouden met het feit dat de voetbaloplei-

ding van de jeugd op dit ogenblik volop aan het muteren is. De meest talentvolle spelers worden al als miniem aangetrokken door een ligaclub. Verscheidene grote clubs van bij ons, beginnen in navolging van de voetbalscholen van Ajax, Nantes en Newcastle, de opleiding anders aan te pakken. Men kiest voor een opleiding als topsporter, wat verschilt van wat de meeste andere clubs doen, waar de opleiding een maatschappelijke vorm van recreatie en fysieke ontspanning is. Dit zijn twee verschillende vormen van jeugdopleiding, die uiteraard ook een andere aanpak vergen.

Als we eventueel zouden pleiten voor een sportparagraaf, dan moeten we weten welke maatregelen we moeten nemen en beogen via een sportparagraaf. Ik pleit er met andere woorden voor om dringend werk te maken van een sportstrategie, die rekening houdt met het arrest-Bosman.

De VLD is vragende partij voor zo'n debat, en is bereid om daaraan mee te werken.

Maar deze aanpak verschilt van de improvisatie van premier Dehaene. Zijn aanpak heeft negatieve gevolgen voor de voetbalbond.

Mijn vragen aan u, mijnheer de minister, luiden als volgt. Welke aanpak zult u, als minister van sport, volgen ? Wanneer komt er een algemeen sportbeleid ? Hoe staat u tegenover een sportparagraaf ? Hoe denkt u die voor te bereiden ? Komen er maatregelen om de interne transferreglementen aan te passen aan het arrest Bosman ? De VLD hoopt, in een klaar en duidelijk antwoord, het bewijs te vinden dat sport uw allerhoogste aandacht krijgt. *(Applaus bij de VLD)*

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik sluit me aan bij wat de heer Denys hier heeft verklaard. Inzake transfers van betaalde voetballers verdedig ik een onge-nuanceerd standpunt : een betaald voetballer is een werknemer die aan het einde van zijn contract volledig vrij moet kunnen beslissen voor wie hij daarna wenst te werken. De voetbalclub is in dit geval de werkgever die vrij beslist of ze een bepaalde werknemer wenst aan te werven. Transferbedragen of andere hinderpalen zijn in dit geval volkomen uit den boze.

De professionalisering van de sportbeoefening vereist dat men de arbeidsrechtelijke en sociale regelgeving respecteert. Transferbedragen horen daarin niet thuis. Onze fractie schaart zich dus volledig achter het arrest van het Europees Hof van Justitie. De uitzonderingsclausule die de premier voor de sport wenst in te lassen, is moeilijk haalbaar. Dat vereist immers de steun van alle lidstaten en

Van Nieuwkerke

België staat vandaag in deze zaak alleen. Denemarken heeft zich overigens al duidelijk tegen zo'n voorstel uitgesproken.

De zaak Bosman is nog niet afgehandeld. Bosman heeft de Commissie immers gevraagd om uitspraak te doen inzake artikel 85.

Inzake de praktische gevolgen van het arrest, is het aan de Voetbalbond om een structurele oplossing uit te werken. Dat kan, door zich bijvoorbeeld te spiegelen aan wat er gebeurt in andere federaties, waar het niet bestaat, of de afschaffing van de transferregeling geen probleem vormt voor de ontwikkeling van die sporttakken. Ik denk dan onder meer aan de Basketbalbond. Andere federaties kennen eveneens een bloeiend bestaan, zoals de Judo-bond. Ook wat opleiding en recrutering betreft, vormt de voetbalbond geen voorbeeld. Inzake het Vlaamse beleid zou ik er bij de minister willen op aandringen om het decreet op de niet-professionele sportbeoefenaar dringend op te vragen bij de Raad van State, teneinde voor dit type van sportbeoefenaar al een duidelijke structuur te tekenen. Dat biedt de mogelijkheid om opleidingsvergoedingen, en de oprichting van een jeugdfonds te verwezenlijken. Zo'n kader kan probleemoplossend werken wat de jeugdopleiding betreft.

Inzake de professionele sportbeoefenaar denk ik dat de overstap van Belgische spelers naar een andere Belgische club kan worden geregeld na een uitspraak van de Europese Commissie over artikel 85.

Het statuut van de professionele sportbeoefenaar kan worden aangepast aan de uitspraak van het Europees Hof, evenals de categorie die tussen amateurisme en professionalisme balanceert. Maar dat zijn federale bevoegdheden. Ik rond dus af met de vraag aan de minister om op dit vlak zo vlug mogelijk de nodige stappen te ondernemen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, wat sinds nieuwjaar verboden is voor honden en katten, is nog steeds mogelijk voor voetballers : er mag naar hartelust mee worden gesjacherd. De algemeen ingeburgerde terminologie spreekt voor zich : ze zijn eigendom van een bepaalde club en worden gekocht en verkocht. Niemand staat er blijkbaar bij stil dat het hier over mensen gaat. De uitspraak in de zaak Bosman heeft daar weinig aan veranderd. Het vonnis heeft alleen betrekking op de overgang van Europese profspelers naar een club in een andere Europese lidstaat. Het aantal Vlaamse sporters dat van deze vrije overgang zal genieten, is naar verwachting miniem. Wellicht zullen echter ook de profspelers die einde con-

tract zijn, spoedig een vrije binnenlandse transfert bekomen, hetzij via een achterpoortje, hetzij via de rechtbank. Maar dan gaat het nog slechts over enkele honderden Vlamingen.

Anders is het gesteld, mijnheer de minister, met de honderdduizenden amateurvoetballers. De voetbalbond heeft reeds duidelijk laten verstaan voorlopig niet van plan te zijn ook maar één jota te veranderen aan haar onwettelijk transferreglement. Een transfersysteem dat in het verleden voor ongelooflijke toestanden heeft gezorgd en dit nog steeds doet. Kinderen van zes jaar die een aansluitingskaart tekenden, bleven tot hun vijfendertigste eigendom van de club in kwestie. Dit systeem werd pas vorig jaar onder druk van verschillende rechtszaken vervangen door een schijnbare vorm van vrije overgang van spelers tot zestien jaar. Schijnbaar, omdat de speler tot zijn vijfendertigste schatplichtig blijft aan elke club waar hij in zijn jeugd heeft gespeeld. Dit bedrag kan oplopen tot 240.000 frank per speler en per seizoen. Dit is een nog grotere belasting voor de betrokkenen dan voorheen.

Voetballers van zestien jaar en ouder blijven onderworpen aan het oude transfertsysteem. Nog steeds kopen ouders hun zoon ten einde raad vrij. Dikwijls tegen betaling van vele honderdduizenden franken. Er zal hier straks worden geïnterpelleerd over adoptie en daar zal worden gesproken over kinderhandel en de grote bedragen die hiermee gepaard gaan. Dit gaat over het vrijkopen van eigen kinderen. Kinderen van minder kapitaalkrachtige ouders zien trouwens geen andere oplossing dan te stoppen met voetballen.

Men kan zich afvragen wat de voetbalbond ertoe beweegt om zo halsstarrig vast te houden aan een systeem dat sterk doet denken aan slavenhandel. Ze spelen het met zoveel overtuiging dat sommige hooggeplaatste personen bij gebrek aan dossierkennis er met twee voeten intrappen. Zo zou bijvoorbeeld de voetbalsport in gevaar zijn. Dat is de grootste flauwekul die men zich kan voorstellen.

Mevrouw Nelly Maes (*Op de tribune*) : Bedoelt u hiermee de eerste minister ?

De heer Felix Strackx : Ik bedoel inderdaad de eerste minister.

De binnenlandse transfertmarkt is een gesloten systeem, zeker wat betreft amateurvoetballers. Het is geen ezeltje dat geld genereert. Het is een financieel herverdelingsmechanisme tussen de clubs onderling. Maar dan wel een mechanisme met verstreckende menselijke gevolgen. Ook de jeugdopleiding zou in het gedrang komen. Daarvoor is toch geen transfertsysteem nodig ? In Amerika is het transfertsysteem zo goed als volledig afgebouwd. Wel worden de nationale televisierechten gelijk verdeeld over alle clubs. Veertig percent van de loketinkomsten gaat

Strackx

naar de bezoekers. Wat belet de voetbalbond om een dergelijk onderling financieel herverdelings- of subsidiëringssysteem op te zetten, waarbij geen prijs wordt gezet op het hoofd van een speler ? Ik kan maar één mogelijke verklaring bedenken : de potentaten van de Houba de Strooperlaan willen de absolute macht over hun leden blijven behouden. Het Vlaams Blok heeft het vonnis in de zaak Bosman niet afgewacht.

Op 10 november van vorig jaar dienden wij al een voorstel van decreet in dat dit transfersysteem voor alle amateursporters afschaft. Op 1 maart, binnen minder dan twee maanden, begint de transferperiode voor spelers van minder dan 16 jaar. Derhalve zou ik aan dit parlement willen vragen hierover zo snel mogelijk een debat te voeren opdat nog dit jaar alle schrijnende gevallen van mensen- en kinderhandel kunnen worden voorkomen.

Mijn enige vrees is echter dat de collega's van de CVP – en ik ben ervan overtuigd dat velen van hen gevoelig zijn voor deze problematiek – door het verregaande, onverantwoorde en misplaatste engagement van hun grote baas nog maar eens hun eigen mening zullen moeten inslikken. Mijnheer Suykerbuyk, ik hoop dit niet, maar ik vrees het wel. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Ik kan de heer Strackx geruststellen : wij hebben een eigen mening en zullen hier te gasten tijd voor uitkomen.

De heer Strackx : Ik ben blij dat te horen.

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer Herman Candries (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, het arrest is uiteraard duidelijk. In maart van vorig jaar had ik hieromtrent al een voorstel aan de voetbalbond voorgesteld. Het was immers duidelijk dat dit te gebeuren stond. Er leefde bij mij een zorg om de belangrijke sociale dimensie van de voetbalsport. Even wil ik het hebben over een club die ik gekend en geleid heb. Meerdere dagen van de week hielden wij meer dan 400 jongeren van de straat door ze bezig te houden met gezonde ontspanning.

Dit is een belangrijke sociale dimensie. Op dit ogenblik beperkt mijn zorg zich daartoe. We moeten een formule uitdokteren waarbij dit sociaal gegeven een kans krijgt om ernstig te overleven. Toen stelde ik voor die beperkingen inzake transfers en de opstelling van buitenlandse spelers om te draaien, positief te denken en het zo te regelen dat men pas kan doorgroeien naar het eerste elftal mits men gedurende een minimum aantal jaren een aantal jeugdafdelingen heeft doorlopen. Zo is het opnieuw mo-

gelijk de jongeren te motiveren, omdat ze de kans zien door te groeien naar de top.

Op die manier wordt de jeugdinspanning van ploegen beloond en zullen deze het verwijt van discriminatie ontlopen. Dit zijn dus ploegen die de sociale opdracht – want zo beschouw ik het – aanvaarden om aan jeugdbeleid te doen en jeugdvoetbal te organiseren. Daartegenover staat dan de mentaliteit om een eerste ploeg van om het even waar aan te kopen en geen interesse voor de jeugd te betonen. Deze trend verontrust me.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Ik ben het grotendeels eens met de heer Candries. Toch ontwaar ik geen trend als zouden de clubs het jeugdbeleid opgeven of op een laag pitje zetten. Natuurlijk leeft bij vele ploegen de bekommernis over de financiële haalbaarheid van een dergelijk beleid. Ik ben het er met u voor 100 percent over eens dat de sociale dimensie bijzonder belangrijk is. Het is evenwel precies de voetbalbond die hier een grote verantwoordelijkheid draagt en tot nu toe aan die dimensie veel te weinig aandacht heeft besteed. Ik ben geen specialist ter zake maar volg de zaak toch met grote aandacht. Zoals ik het nu hoor, is de bond nog steeds niet bereid een extra inspanning te leveren.

Daarom moeten we als politici onze verantwoordelijkheid opnemen om dat naar buiten te brengen, want het is van kapitaal belang dat duizenden jongeren wekelijks op een zinvolle manier hun vrije tijd kunnen besteden.

De heer Herman Candries : Ik pleit ook in die zin. Ik heb ook het voorstel geopperd -- samen met felicitaties -- omdat de voetbalbond in maart 1995 in eigen rangen heeft beslist dat het jeugdvoetbal opnieuw prioriteiten zou krijgen. Men zou ook nieuwe inspanningen leveren om de jeugd meer kansen te geven.

Mijns inziens kunnen wij hier ons steentje bijdragen, want Europa zal het transfersysteem veroordelen. We moeten van onderaf een jeugdbeleid bepleiten, dat kansen biedt tot doorgroeien, en alle clubs moeten op dezelfde leest zijn geschoeid.

Op die manier ontstaat een nieuwe vorm van competitie waardoor er meer dynamiek komt in het voetbal. De jeugd krijgt zodoende meer kansen. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het arrest van het Europees Hof in de zaak Bosman mag dan in de voetbalwereld voor opschudding zorgen en naar hun eigen zeggen voor een volledige ommezwaai zorgen, de uitspraak van premier Dehaene die erop volgde overtreft al

Van Dijck

het vorige. Sta mij toe dat ik mij in voetbaltermen uitdruk : de premier begaat twee overtredingen. Hij voert obstructie uit ten overstaan van dit parlement, en hij staat buitenspel.

Vooreerst handelt de premier ongrondwettelijk. Sport is immers een exclusieve bevoegdheid van de gemeenschappen, overeenkomstig artikel 4, paragraaf 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. De eerste minister van de federale regering is dus onbevoegd. De gemeenschappen dienen zich hierover uit te spreken. Dit is een 15 jaar oud gegeven dat ook talrijke grote sportbonden ostentatief aan hun laars lappen.

Aangezien we bevoegd zijn, wens ik vanop dit spreekgestoelte de visie van de VU-fractie op dit arrest te verwoorden en tevens premier Dehaene te counteren.

De premier wenst naar verluidt de Europese verdragen aan te passen in die zin dat sport een vrijstelling zou moeten krijgen voor de normale regels van vrij verkeer van personen en concurrentie.

Daar heb ik een eerste bedenking bij. Het arrest is er, de aanpassing niet. Het arrest dient dus te worden uitgevoerd, en in dit verband kan het interessant zijn artikel 5 van het verdrag van de EG even te citeren : de lidstaten treffen alle algemene of bijzondere maatregelen welke geschikt zijn om de nakoming van de uit dit verdrag of uit handelingen van de instellingen der Gemeenschap voortvloeiende verplichtingen te verzekeren. Zij vergemakkelijken de vervulling van haar taak. Zij onthouden zich van alle maatregelen welke de verwezenlijking van de doelstelling van dit verdrag in gedrang kunnen brengen.

Ik denk niet dat hierbij een tekening hoeft te worden gemaakt. Het arrest dient te worden nageleefd. Een herziening ervan veronderstelt een unanimité tussen de lidstaten. Daaraan gaat meestal een lange procedure vooraf met ratificaties en, in bepaalde landen, referenda. Er zijn echter meer fundamentele bezwaren.

Ten tweede, het is bedenkelijk dat een eerste minister fundamentele rechten op de helling wil zetten, rechten die bekrachtigd zijn door de hoogste juridische instantie van Europa. Dit getuigt van een gebrek aan eerbied voor de instellingen, van de scheiding der machten, en ondermijnt het geloof in de rechtsstaat. Het is ook bedenkelijk dat een voetbalbond de premier met een vingerknip voor zijn zaak kan laten pleiten. Het is ten slotte ook bedenkelijk dat wijzigingen worden aangekaart, zonder dat ze in de bevoegde parlementen worden besproken.

Ten derde, het initiatief van de eerste minister is strijdig met de doelstellingen van de Europese Gemeenschap. Professionele en semi-professionele sportbeoefening is

duidelijk een economische activiteit, en ressorteert bijgevolg onder het gemeenschapsrecht. Het gaat met name over het vrij verkeer en de gelijke behandeling van werknemers-beroepsvoetballers. Vrij verkeer en gelijke behandeling zijn fundamentele rechten.

Het vrij verkeer van personen dient ook te worden eerbiedigd wat de cultuur betreft in strikte zin. En het principe wordt hier wel als vanzelfsprekend aanvaard. Heeft ooit iemand van een transfervergoeding gehoord wanneer een muzikant van orkest verandert ? Bestaat er een nationaliteitsclausule voor toneelgezelschappen ? Neen, hoe genaamd niet.

Mijnheer de minister, vanuit de Volksunie vragen we dat het gevelde arrest naar de geest en naar de letter zal worden uitgevoerd in Vlaanderen. Wat geldt voor de rest van de Unie, moet ook gelden voor Vlaanderen. Het Belgische transfersysteem is strijdig met artikel 85 van het EG-verdrag, met de Belgische wet van 1991 inzake vrije mededinging, met het beginsel dat een mens geen koopwaar is, met artikel 23 van de Grondwet over de vrijheid van arbeid, en ten slotte met de wet van 24 februari 1978 betreffende de betaalde sportbeoefenaar. Dat systeem moet worden afgeschaft.

Recht is gesproken en geschied, en dit recht moet nu worden nageleefd. Ik dank u.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte minister, collega's, het huidige systeem van transfers is onhoudbaar voor profspelers zowel als voor amateurs. Dat is duidelijk aangetoond. We mogen ons trouwens gelukkig prijzen dat ons Belgische bestel meer democratisch is dan de Koninklijke Belgische Voetbalbond. Die voetbalbond is blijven steken in de tijd voor de Verlichting : om het systeem te veranderen is een meerderheid van tachtig percent nodig. Als in deze Raad een meerderheid van tachtig percent nodig zou zijn, zou hier ook niet veel veranderen. Het systeem is niet meer van deze tijd. Daarom is het ook erg dat we hebben moeten wachten op een Europees vonnis om mensen ervan te overtuigen dat een systeem dat doen denken aan lijfeigenschap moet veranderen. Het is onbegrijpelijk dat de federale premier dat systeem nog wil versterken.

Ik wil ervoor pleiten de spelers vrij te laten tot achttien jaar. Dat is te vergelijken met de vrije keuze van onderwijsinstelling. Als ouders en kinderen vrij hun school kunnen kiezen, moet dat ook gelden voor hun sportclub. Het moet vooral gelden voor het voetbal, de meest populaire sport : ongeveer 300.000 jonge spelers zijn aangesloten bij de KBVB.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Ik begrijp niet waarom iemand van achttien vrij moet kunnen kiezen, terwijl dat voor iemand van negentien niet zou gelden. Dat lijkt me niet erg eerlijk.

De heer Jos Stassen : Ik heb dat ook niet gezegd : iedereen moet vrij kunnen zijn. Ik sprak van achttien jaar, omdat dat zo in de beleidsbrief van de minister staat.

Die vrijheid tot achttien jaar geeft de voetbalbond ook de gelegenheid om zich zo te organiseren dat ouders en spelers kiezen voor een club omdat deze kwaliteit biedt. Daarmee bedoel ik de kwaliteit van het voetbal en van de techniek, maar ook de kwaliteiten van de opleiding en van de sfeer. Dat alles kan de aantrekkingskracht uitmaken van, vooral, de kleine clubs, die toch de grote meerderheid vormen.

Vanzelfsprekend rijst dan de vraag : wie zal dat betalen ? Er werd al gewezen op de mogelijkheden die televisierechten bieden. Een andere mogelijkheid wordt duidelijk, als men de kosten van een voetbalopleiding vergelijkt met die van een volleybal- of een turnopleiding.

Een enquête bij een aantal ouders heeft aangetoond dat men bereid is een bijdrage te leveren in ruil voor kwaliteit.

Als iedereen 1.000 frank meer zou betalen per seizoen, dan zouden we voor heel België een behoorlijk bedrag, zowat 300 miljoen frank, bijeen halen. We zouden dat exclusief aan jeugdopleiding kunnen besteden. Op basis van een aantal criteria, kwaliteit staat dan voorop, zouden we het verdelen onder de clubs.

Als dat systeem goed wordt uitgewerkt en uitgevoerd, biedt het aan de clubs een kans om een rol te spelen op de vrije markt, om concurrentieel te zijn, om spelers aan te trekken.

Andere sportbonden werken zonder transferbeleid, zonder die verplichting. Men kan jongeren en kinderen ook binden door kwaliteit te bieden. Denk daarbij maar aan de zwemsport, de judosport, die scoren heel hoog op internationaal niveau, beter dan het voetbal op dit moment.

De voorzitter : De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts : Ik wil mijn collega toch iets vragen. Ik ben voorzitter van een club met achttien jeugdelftallen. Wij vragen per seizoen 500 frank lidgeld. Een jeugdelftal kost ons vijftien keer 10.000 frank. Als we het lidgeld optrekken tot 10.000 frank gaan we naar een klas-sesport waar alleen de kinderen van de goeie klasse aan kunnen meedoen, terwijl voetbal nu een democratische sport is.

Ik wil u ook herinneren aan het jeugdwerkbeleidsplan dat geen subsidiëring aan sportverenigingen toelaat. Ik denk dat u het met die 1.000 frank niet haalt. We moeten op zoek naar een financiering.

De heer Jos Stassen : Ik haalde het bedrag van 1.000 frank aan als voorbeeld.

De turnvereniging van mijn tweede zoon betaalt haar trainers met de bijdragen van de ouders. Dat kost inderdaad veel geld. Door dit systeem te behouden, vermijdt men andere oplossingen zoals het afdragen van de televisierechten. Als we zien hoeveel miljoenen frank er circuleren op de Championsleague, is dat wansmakelijk in vergelijking met onze jeugdclubs. De gemeente zou ook een bijdrage kunnen leveren. Er bestaan in elk geval alternatieven.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : De redenering van mijn collega's klopt niet. Het huidige transfersysteem genereert geen geld, het herschikt de gelden die zo van de ene club naar de andere verschuiven.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord, om af te ronden.

De heer Jos Stassen : Het opheffen van het lijfeigenschapstelsel en het invrijheidstellen van de spelers zal de internationale kwaliteit van het Belgische voetbal misschien niet verhogen, maar ik ben er zeker van dat met een goed systeem, met goede financiële afspraken, met goede inspectie, de kwaliteit van het jeugdvoetbal zal verbeteren. *(Applaus bij AGALEV)*

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens (Op de tribune) : Ik wil me eerst tot de heer Denys richten. Wij wensen het sportbeleid rustig en systematisch voor te bereiden. Ik zal na vandaag, tenzij er nieuwe interpellaties volgen, in de loop van het jaar niet veel zeggen over het sportbeleid. Ik breng liever een klaar en consistent plan tot stand dat ik systematisch, in overleg met de Raad, in de daarop volgende drie jaar kan uitvoeren. Als u mij zwijgzaamheid verwijt, mag u dit niet koppelen aan improvisatie die op andere vlakken door de federale premier zou zijn gehanteerd. Mijn stilte heeft te maken met het feit dat wij binnenskamers aan een strategisch plan werken, in overleg met onder meer de Hoge Raad voor de Sport en het Bloso. Ik geef er de voorkeur aan deze weg te bewandelen.

Ondertussen zal ik de komende maanden wel een ontwerp van decreet met betrekking tot de niet-professionele sportbeoefenaar neerleggen. Er zijn ook nog een aantal andere initiatieven. Als u me naar een sportstrategie vraagt, dan moet ik antwoorden dat ik een jaar nodig heb

Martens

om voor de Vlaamse Gemeenschap een globale strategie uit te werken. Ik hoop dat u me deze tijd zult gunnen.

Ik kom terug op de grond van de zaak. Het is duidelijk dat het arrest van het Hof onveranderd moet worden doorgevoerd, wetende dat de arbeidsverhoudingen tot de federale bevoegdheden behoren. Sportbeleid maakt integraal deel uit van het cultuurbeleid en als dusdanig van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap. Ik zal daar nauwlettend op toezien. Dit vraagt geen grote disputen in de pers die uiteindelijk misschien wel zorgen voor grote titels maar niet noodzakelijk leiden tot betere beslissingen.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : U zegt terecht dat de arbeidsverhoudingen tot de federale bevoegdheden behoren. Premier Dehaene kon zich daarover dus wel degelijk uitspreken. Wat de heer Dehaene erover zegt, betekent evenwel dat hij het probleem uit de sfeer van de arbeidsverhoudingen wil halen en in het cultuurpakket wil onderbrengen. Daardoor begeeft hij zich wel op het terrein van de gemeenschapsbevoegdheden en had hij er dus het zwijgen moeten toe doen.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Daarover zeg ik heel uitdrukkelijk dat sport net als cultuur, deel uitmaakt van onze bevoegdheid. Indien wij bij een volgende intergouvernementele conferentie iets wensen in te schrijven met betrekking tot sport, dan kan dit alleen op basis van een uitspraak van deze volksvertegenwoordiging. Dat is klaar en duidelijk. Dat is mijn enige richtlijn.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Uw uitspraak betekent dat u vindt dat de heer Dehaene te ver gaat indien hij zegt bij een volgende Europese top te willen onderhandelen over een sportparagraaf. Hij kan dit niet doen, want dit moet in deze Raad worden voorbereid. Hij wekt dus een verkeerde indruk met deze verklaring.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Door de staatshervorming is sport integraal overgedragen naar de bevoegdheden van de Gemeenschappen. Dit blijft zo tenzij deze Raad daar anders zou over oordelen. Dit is zo sinds de eerste staatshervorming.

Ondertussen zijn we wel bevoegd voor een aantal zaken. Ik denk onder meer aan de niet-professionele sportbeoefenaar. Daarvoor werken wij een statuut uit. Dit werd al voorbereid door mijn voorganger, minister Weckx. Het

ligt bij de Raad van State die, naar we vernamen, klaar is met het verslag. We mogen dus aannemen dat dit eerlang aan ons zal worden overgemaakt. Het is de bedoeling, rekening houdende met de aanmerkingen van de Raad van State, de tekst te amenderen, als ontwerp voor te leggen aan de regering en in deze Raad te bespreken.

Het is zo dat we via dit decreet in elk geval ook ten dele een oplossing zullen aanbrengen voor de vraag met betrekking tot de jeugdopleiding die door de heer Denys – en ook door een aantal anderen – is gesteld. Het is duidelijk dat hier is gefaald in bepaalde, maar zeker niet in alle sporttakken. We moeten ervoor zorgen dat er in een aantal sporttakken en federaties inspanningen worden gedaan om tot goede resultaten te komen. Als ik het voetbal bekijk, dan zie ik dat het budget voor activiteiten in totaal 2,5 miljard frank bedraagt, terwijl er slechts 175 miljoen frank wordt gebruikt voor de opleiding van de jeugdspelers. Als de voetbalclubs dus beweren dat de uitspraak hen belet om aan jeugdopleiding te doen, dan antwoord ik daarop dat men eigenlijk in heel wat gevallen ook vóór die uitspraak al veel te weinig voor die jeugdopleiding deed.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de minister, ik denk dat u toch een vergissing begaat. De meeste financiële lasten voor de jeugdopleiding worden gedragen door de clubs, en niet door de voetbalbond. Het bedrag dat u noemt, stemt dus niet overeen met wat in totaal aan investeringen gebeurt op het gebied van de jeugdopleiding.

Minister Luc Martens : Neen, ik zeg alleen dat het budget waar de achttien clubs mee werken een budget is van 2,5 miljard frank. Uit onderzoek blijkt heel duidelijk dat van dit bedrag 175 miljoen frank voor jeugdopleiding staat ingeschreven. Ik denk dat we op dit vlak een grote inspanning zullen moeten leveren, en dat dit deel zal uitmaken van het strategisch plan.

Enkele weken geleden hebben we een strategie afgesproken die we de komende jaren willen doorvoeren. We willen een kaart maken van de sportbehoeften die zich in Vlaanderen stellen. We willen de ambities die we op het vlak van de sport willen verwezen ook duidelijk formuleren. Het ligt verder ook in onze bedoeling om Bloso om te smeden tot een operationeel instrument waarmee we de spanning tussen de behoeften die er zijn en de ambities die we koesteren optimaal kunnen overbruggen.

Overhaast tewerk gaan zou zeker niet goed zijn. Ik denk dus dat we er alle baat bij hebben om daar systematisch aan te werken. We zullen in dit opzicht ook voortdurend terugschakelen naar de commissie, zodat deze ook voortdurend over deze problematiek kan meedenken en er optimaal aan kan meewerken. We hopen tegen het einde

Martens

van het jaar, op basis van de strategische planning en op basis van de resultaten van de audit, die deel uitmaakt van die strategische planning, te komen tot een sportbeleid dat we de komende jaren systematisch kunnen doorzetten en dat ook door de nodige decretale maatregelen zal worden onderbouwd.

Ik hoop dus dat ik hiermee voldoende duidelijkheid heb verschaft over de houding die ik zelf in deze zaak wil aannemen. Ik herhaal dat het de komende maanden nog wat stil zal blijven omtrent het sportgegeven. Ik heb het motief hiervoor aangegeven. Ik heb vooralsnog niet voldoende tijd gevonden om in mijn sportbeleid aan public relations te doen. Ik ben voorlopig alleen nog aanwezig geweest op de uitreiking van het Vlaamse Sportjuweel. SK Roeselare geniet natuurlijk mijn grote liefde, zoals ook u wel een favoriete voetbal- of wielervedclub zult hebben, maar ik geloof dat we op de eerste plaats een beleid moeten ontwikkelen en pas op de tweede plaats aan public relations kunnen doen. *(Applaus bij de CVP)*

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, ik heb u willen prikkelen door te zeggen dat u uw eigen sport alleen maar als een soort van public relations beschouwde. Ik heb dit gedaan om van u een klaar en duidelijk antwoord te krijgen. Op één punt ben ik het wel niet met u eens, maar u hebt wel een duidelijk antwoord gegeven.

Eerst en vooral hebt u, en met u de volledige Vlaamse Raad, een rode kaart getrokken voor de heer Dehaene. De eerste minister is zijn bevoegdheden te buiten gegaan, hij heeft een verkeerde indruk gewekt en hij stelt zaken voor die in de praktijk niet haalbaar zijn of waar hij in ieder geval geen uitspraak over moet doen.

Het is duidelijk dat we het hierover allemaal eens zijn. De Vlaamse Raad staat in deze zaak op zijn bevoegdheden en wenst zelf te werken aan een oplossing voor de gevolgen van het arrest-Bosman.

Met uw termijn inzake sportstrategie ben ik het niet eens. Ik kan alle begrip opbrengen – ik heb er trouwens zelf om gevraagd – voor het feit dat men niet wil improviseren. Maar tussen niet improviseren en het tot volgend jaar uitstellen van een antwoord inzake de gevolgen voor de jeugdopleiding, is een groot verschil. Dit uitstel is te lang omwille diverse redenen.

Ten eerste, we wachten al vier jaar op een sportstrategie in Vlaanderen. Uw voorganger, de heer Weckx, beloofde bij zijn aantreden dat er zo snel mogelijk een sportstrategie zou worden uitgewerkt. We hebben daar vier jaar op gewacht. Ik moet u zeggen : ik ben het wachten beu.

Ten tweede, er zijn de feiten.

De heer Ward Beysen : De CVP stelt alles een jaar uit. Ze slaat 1996 over. Voor de sociale zekerheid en voor de sport houdt ze 1 januari 1997 aan als richtdatum.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, de feiten staan ons niet toe om passief te blijven met betrekking tot de gevolgen van de jeugdopleiding in het voetbal.

Ik wil aansluiten bij de opmerking van de heer Laverge. De grote beschuldigende vinger moet niet naar de clubs worden geheven. Die hebben inspanningen geleverd. Ze werken evenwel binnen een financieel kader dat in stand wordt gehouden door de Belgische voetbalbond. Dat kader moet weg. We moeten op een andere, meer creatieve manier nadenken over de jeugdopleiding. Daar mogen we geen jaar meer mee wachten. We hoeven niet te wachten op de nota van Bloso om hier de koppen bij elkaar te steken. In deze Raad zetelen genoeg mensen die voeling hebben met de praktijk.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de minister, op het grote ongeduld van de heer Denys kan ik antwoorden dat in de jarenlange periode dat de heer Dewael als minister van Cultuur bevoegd was voor sport, hierover slechts één decreet is verwezenlijkt, en dan nog niet eens vanuit ministerieel initiatief.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mijnheer Denys, ik wil daarover geen polemieken aanzwengelen. Ik heb gesproken over het feit dat we een globaal strategisch plan uitwerken. We hebben een jaar nodig om een instelling daarop te kunnen afstemmen. Ook een bedrijf kan niet in een paar weken worden hervormd.

Ik heb verwezen naar het decreet dat betrekking heeft op het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar. Dit gaat specifiek over jongeren en het is al binnen een paar maanden aan de orde. Het gaat om de situatie van jongeren en het financieren hiervan via een jeugdsportfonds.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, mijnheer De Roo, mijn bewering dat de heer Weckx niets heeft gedaan inzake sportstrategie, gebeurde niet met de bedoeling een polemieken uit te lokken. We hebben in de hele geschiedenis van de Vlaamse Raad te weinig aan sportstrategische programmering gedaan.

Uw decreet over de niet-professionele sportbeoefenaar vertrekt vanuit maar één luik van de hele problematiek van de jeugdopleiding.

Minister Luc Martens : Een belangrijk luik.

De heer André Denys : Het decreet moet er komen, maar in afwachting ervan moeten we alle aspecten van de problematiek behandelen. We roepen op om dit sportstrategisch debat, dat een antwoord moet bieden op de problemen van de jeugdopleiding, zo snel mogelijk aan te vatten.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Denys werd tot besluit van deze actuele interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Actuele interpellatie van mevrouw Nelly Maes tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over wantoestanden bij internationale adoptie in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de actuele interpellatie van mevrouw Maes tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over wantoestanden bij internationale adoptie in Vlaanderen.

Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, geachte collega's, gedurende de voorbije weken is het probleem van de internationale adoptie van kinderen in het brandpunt van de belangstelling gekomen. Ik zal de vijftien minuten van deze actuele interpellatie dan ook niet besteden aan een nieuwe analyse van de toestand, omdat hierover in woord en wederwoord de laatste tijd in de media nogal veel is gezegd.

Het gaat om een gevoelig onderwerp. Bij wijze van inleiding lees ik een citaat voor uit de conclusies van meester J.H.A. van Loon, die sterk betrokken was bij de totstandkoming van het verdrag van Den Haag van 1993 betreffende dit onderwerp. Hij zegt : het valt moeilijk te ontkennen dat het aanbod van kinderen in de ontwikkelingslanden en de vraag naar te adopteren kinderen in de geïndustrialiseerde landen een structureel karakter heeft gekregen in economische termen. Er is sprake van een markt. De recente geschiedenis toont het gevaar daarvan, namelijk dat het doel van de adoptie het vinden van een kind voor ouders wordt, in de plaats van het vinden van een gezin voor een kind.

Interlandelijke adoptie kan niet worden overgelaten aan de markt. Hiermee heb ik natuurlijk niet beweerd dat de organisaties die zich met adoptiebemiddeling inlaten, dit zo beschouwen. Ik heb alleen willen wijzen op de noodzaak om tot een goede regelgeving te komen, die, gezien het structurele karakter, meer dan de vroegere rekening houdt met deze toestand. De diverse wetsvoorstellen in de assemblées getuigen ervan dat hieraan in het parlement vroeger al aandacht werd besteed. Ik verwijs naar een voorstel van decreet van mevrouw Van Der Wildt, een voorstel in de Senaat van de heer Cerexhe, een ander voorstel van mevrouw Van Der Wildt, eveneens in de Senaat en een voorstel van de heer Duquesne in de Kamer. Allemaal hadden ze te maken met dit soort regelgeving.

De Vlaamse regering heeft een decreet uitgevaardigd in 1989 en de besluiten die daarop zijn gevolgd, betrachten enigszins regelgevend te werken. Maar toch blijft een groot gedeelte van de kritiek, die ook door Volksunie-voorzitter Anciaux werd geuit, overeind. Deze kritiek had te maken, én met de onzekerheid over de kosten die met deze internationale adoptie gepaard gaan, én met de onzekerheid over de kanalen die hierbij worden gebruikt, én met de onzekerheid over de tijdsduur die dit alles in beslag neemt, én met de onzekerheid over de herkomst van de kinderen die aan de adoptanten worden toevertrouwd. Ik verwijs naar recente voorbeelden die ook in de pers verschenen in verband met het buitenland. Zo is het weeshuis van Sjanghai uit de financiële problemen geraakt, omdat zoveel mensen bereid zijn geld te geven om een kind te kunnen adopteren.

Bij dit alles rijst de vraag waar we op dit ogenblik staan met onze procedure en op welke wijze we als wetgever hier onze verantwoordelijkheid kunnen opnemen. Mijnheer de minister, een eerste vraag moet ik u eigenlijk alleen maar retorisch stellen, want we hebben uw antwoord al gehoord tijdens de kerstvakantie. Onderschrijft u de kritiek ?

Ik geloof dat we u goed hebben begrepen, mijnheer de minister. U vindt dat een gedeelte van de geuite kritiek terecht is, onder meer omdat het Haagse Verdrag ons verplicht om een gedeelte van onze wetgeving aan te passen aan de verdragsvereisten – een verdrag dat we als één der 67 aanwezige landen prompt hebben goedgekeurd, maar nog niet hebben geratificeerd.

We moeten ons afvragen waarom deze kritieken niet eerder werden beantwoord. Ik vraag me af of Kind en Gezin zijn rol van toezichhoudende instelling voor het volle pond heeft gespeeld. Ik gun Kind en Gezin natuurlijk een zekere leertijd, want het is nog niet zo lang geleden dat de Vlaamse regering deze instelling heeft aangesteld als centrale autoriteit.

Maes

De Vlaamse regering liep daarbij trouwens vooruit op het Verdrag van Den Haag, dat zo'n aanstelling oplegt. Maar ik vraag me af of Kind en Gezin wel voldoende is uitgerust om deze functie goed te vervullen.

We verwachten meer dan enkel het van op afstand volgen van de dossiers. Aan Kind en Gezin werd onder meer letterlijk het begeleiden van de erkende adoptiediensten bij het tot stand brengen van een samenwerkingsverband toevertrouwd. Met die samenwerking wordt een samenwerking met landen bedoeld. De heer Bert Anciaux richtte zijn kritiek vooral op de samenwerking met Zaïre. We vragen ons af hoe het mogelijk is dat Kind en Gezin een gunstig advies geeft voor adopties met zo'n land. De instelling schrijft immers zelf in bepaalde van haar publicaties en in bepaalde contracten dat men, gezien de toestand in dat land, toch moet opletten ! Ik begrijp niet hoe het mogelijk is dat men samenwerkt met een land waarmee men – afgezien van de zuiver diplomatieke betrekkingen – alle betrekkingen heeft verbroken ? En dat men dat land aanmoedigt om kinderen voor adoptie ter beschikking te stellen ? Heeft Kind en Gezin wel de adviezen van het departement Buitenlandse Zaken gevolgd ? Zijn de adoptie-instellingen niet te voorbarig en te goedgelovig geweest ?

Kind en Gezin deelde tijdens een persconferentie zelf het volgende mee, aldus haar tekst, bladzijde 15 : een effectieve controle door Kind en Gezin zelf is vooralsnog niet mogelijk. Evenwel geeft de administratieve toetsing en de inspectie in de dienst een betekenisvolle indicatie voor betrouwbaarheid. Als dit het verweer is van de instelling tegen de kritiek van de heer Anciaux, hoe moeten we dan over de uitrusting van de instelling oordelen ? Kan Kind en Gezin in de huidige omstandigheden wel aan de gestelde verwachtingen voldoen ? We denken dat zo'n centraal orgaan ook een ombudsfunctie zou moeten waarnemen. Maar de provinciale ombudsdiensten van Kind en Gezin kunnen dit niet, en verwijzen naar het nationale niveau van de instelling, waar er echter geen ombudsdienst bestaat.

Inzake de informatie over de problematiek toon ik u hier het dossier dat in Nederland aan de kandidaat-adoptanten ter beschikking wordt gesteld. Het is een tekst van ongeveer 227 bladzijden, die bovendien een omvangrijke literatuurlijst omvat. Dit document is een ware cursus voor kandidaat-adoptanten.

We verwachten van Kind en Gezin ook een goede coördinatie met Buitenlandse Zaken.

Ik heb de indruk dat men wel zijn best doet, maar vaak te laat. Zo tonen schriftelijke bewijzen bijvoorbeeld aan dat de adoptiebemiddelende organisatie al met Zaïre aan het

onderhandelen was en voorbereidingen trof voor de contacten met ouders, vooraleer zij de toestemming had van Kind en Gezin om met Zaïre samen te werken. De vraag moet worden gesteld of de coördinatie met Kind en Gezin wel optimaal verloopt. Bestaat er een structuur ? Is er een stuurgroep die geregeld vergadert ? Wat moeten we ons daarbij voorstellen ?

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mevrouw Maes, wilt u zeggen dat, als er geen goede politieke relaties bestaan tussen ons land en een ander land, er ook geen kinderadopties tussen beide landen mogen plaatsvinden ? U discrimineert kinderen die uit dergelijke landen komen en die voor adoptie in aanmerking willen komen. De verstoring van de politieke relatie leidt dan ook tot een verstoring van de adoptierelatie.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer Laverge, we mogen de zaken niet omdraaien. Er zijn meer ouders die vragen om een kind dan dat er kinderen beschikbaar zijn voor adoptie. Daarom moeten we erop toezien dat er geen druk ontstaat op ouders in economisch ongunstige omstandigheden, om hun kinderen voor adoptie af te staan.

Als grondslag van het Verdrag van Den Haag dat recent werd ondertekend, wijzen alle ontwikkelingslanden erop dat een kind in de eerste plaats in zijn milieu moeten worden grootgebracht. Alleen voor kinderen wiens lot het is levenslang in een instelling te zitten, is internationale adoptie een geldig alternatief. Ik heb geen principiële keuze willen maken, maar we moeten ons ervan bewust zijn dat de opening van adoptiekanalen in praktische zin zeer moeilijk ligt in landen, waar de waarborg van onkreukbaarheid van de medewerkers niet vanzelfsprekend en tevens moeilijk te onderzoeken is. Wanneer een weeshuis geen weeshuis is, maar bijvoorbeeld een fictieve organisatie, dan heeft men geen garantie dat daar geen dingen gebeuren louter omwille van het geld. Het gaat hier om macht en geld. Dat is één van de opmerkingen van deze achtenswaardige professor in zijn betoog.

We moeten de idee verlaten dat adoptie enkel een recht is van ouderloze paren die vanuit een caritatieve instelling een kind in huis willen halen. Een goede vorming van deze ouders is zeer belangrijk. In Nederland is deze voorafgaandelijke vorming verplicht. Bij ons bestaat dit niet, mijnheer de minister. Bij het volgen van deze vormingscursussen, besluiten een aantal kandidaat-adoptanten al dat adoptie niets voor hen is, omdat het opgaven meebrengt die meer zijn dan alleen maar een goede vader of moeder zijn. Het gaat dikwijls om de opvang van kinde-

Maes

ren met zware traumatische ervaringen en met een andere culturele achtergrond. Dit alles is niet vanzelfsprekend.

Mijnheer de minister, deze week hoorde ik van een geval van twee mensen, die in een beschutte werkplaats werken en die twee adoptiekinderen grootbrengen. Ik ken het geval niet persoonlijk, maar is dit geen zware opgave voor mensen die zichzelf niet kunnen behelpen? Wie neemt de verantwoordelijkheid om een kind in een dergelijke problematische situatie te plaatsen?

Daarmee wordt gezegd dat het een kiese, gevoelige zaak is. We voelen dit allen sterk aan. In België moeten we er ons rekenschap van geven dat wat volgt eigenaardig is: ondanks het feit dat we een wetgeving hebben, verloopt het grootste deel van de internationale adopties buiten de kanalen van de erkende bemiddelaars om. In Nederland is dit andersom. De vrije adoptie, die ik op zichzelf niet veroordeel, kent een ander verloop: men moet er bijzonder mee opletten. Waar ligt immers de grens met kinderhandel, prostitutie en – in het geval van Braziliaanse kinderen – organenhandel? Dit zijn zaken waarbij men niet lichtzinnig ten aanzien van een instelling van caritatieve aard alles wat gebeurt, kan goedkeuren. Vrije adoptie zou eigenlijk een uitzondering, en adoptie via erkende instellingen de regel moeten zijn. Hiermee sluit ik me niet aan bij degenen die vrije adoptie in alle omstandigheden willen uitsluiten. Men moet regels stellen die voor iedereen gelden, zoals bijvoorbeeld een beginseltoelating of -instemming via een akte, die wat mij betreft door de Vlaamse Gemeenschap wordt verleend, en als vereiste in de federale wetgeving kan worden opgenomen. Als die band immers niet wordt gelegd, is het steeds een maat voor niets. De rechtsgevolgen van een adoptie behoren immers tot de federale bevoegdheidssfeer.

Wordt Kind en Gezin voor ons de centrale organisatie, dan valt vanaf dan alles wat daar gebeurt onder de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap. Ten gevolge hiervan zou onze centrale autoriteit de bedoelde akte moeten kunnen aanbieden.

De voorzitter: De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge: U zegt dat er in België een ander systeem wordt gehanteerd dan in Nederland. Heeft dat gevolgen wat het aantal geadopteerden betreft? Leidt een strengere controle tot moeilijker adopteren en minder adopties?

Mevrouw Nelly Maes: In 1993 kende Nederland 574 adopties via de erkende organisaties en 54 via de zogenaamde vrije sector – mensen dus, die zich persoonlijk op het terrein begeven en via relaties werken. In Vlaanderen zijn er twee keer meer individuele adopties dan via de organisaties.

De heer Jacques Laverge: Hoeveel, mevrouw?

Mevrouw Nelly Maes: In 1993 kende Vlaanderen 167 adopties via de organisaties. Het betreft hier wel de buitenlandse adopties; de binnenlandse zijn veel geringer, namelijk 31 kinderen in één jaar. Dit cijfer ligt gevoelig lager dan het aantal mensen die een binnenlandse adoptie aanvragen.

Bij ons zijn er dus tweemaal zoveel mensen die zelf moeite doen om een adoptie te regelen. Dit is op zichzelf toch al een veroordeling van het huidige systeem, dat blijkbaar op een niet adequate manier inspeelt op de noden.

De heer Jacques Laverge: Wat is het cijfer voor de vrije adopties?

Mevrouw Nelly Maes: In Vlaanderen waren er ongeveer 300 vrije adopties in 1993. Dit is echter een schatting; we weten het niet exact. Als u morgen naar Liberia gaat en daar een kind uit een weeshuis haalt, en u slaagt erin het naar hier te brengen...

De heer Jacques Laverge: Het kind moet toch bij de gemeentelijke dienst worden ingeschreven?

Mevrouw Nelly Maes: Dat wel.

De voorzitter: Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens: Er zijn in dit land ongeveer een 350 tot 400 vrije adopties. Zoals mevrouw Maes al aangaf, weet men het niet precies. De wijze waarop bepaalde visa al dan niet worden toegekend, is niet altijd even duidelijk: dat is een probleem waarmee we kampen. Anders zou die toekenning als een soort teller of controlesysteem kunnen functioneren.

Het is duidelijk dat er in België en Vlaanderen beduidend meer vrije adopties zijn, die soms het karakter van een wilde adoptie kunnen aannemen, wat nog niet hetzelfde is als wat in het buitenland gebeurt.

De heer Jacques Laverge: Bij het horen van de cijfers concludeer ik dat er in Vlaanderen veel meer adopties plaatsvinden dan in Nederland, in verhouding tot de bevolkingscijfers.

Mevrouw Nelly Maes: Mijnheer Laverge, ook hier zullen de cijfers ons niets leren over de geslaagde en niet-geslaagde adopties. Daar wil ik ook een vraagteken bij plaatsen, want bij adoptie steken niet zelden problemen de kop op. In elk geval is de minister blijkbaar ook van oordeel dat in beginsel een toestemming nodig zal zijn, zowel voor de vrije adopties – voor zover die nog bestaan – als voor de adopties die via de organisaties tot stand komen.

Maes

Ik denk dat we ook terecht kritiek uiten op het feit dat de adoptieorganisaties die omgaan met geld en macht op dit ogenblik ook de beginseltoestemming verlenen. Dit lijkt me geen goede procedure, en het zou moeten worden losgehaakt. De organisatie die bemiddelt, moet alleen de bemiddeling op zich nemen, maar mag niet beslissen of men als ouder al dan niet in aanmerking kan komen om een kind te adopteren. Dat is het werk van een onafhankelijke dienst. Ik wil er mij niet over uitspreken of Kind en Gezin die functie moet vervullen, maar het moet een centrale autoriteit zijn die hiervoor is uitgerust.

Mijnheer de minister, u schijnt voorstander te zijn van zo'n akte en u zult dit organiseren. Ik wil u een vraag stellen die te maken heeft met de aandacht voor de voorbereiding en de vorming. Ik had het al even over Nederland, waar een gespecialiseerde instelling de ouders voorbereidt en er ook voor zorgt dat sommige ouders hun kandidatuur intrekken, zodat zij niet onvoorbereid dit levenslang engagement aangaan. Zult u in de toekomst deze vorming wettelijk verplicht maken ? Bent u daar voorstander van ?

Is ook de begeleiding achteraf niet aan een grotere professionalisering toe ? Hier stellen we vast dat de bemiddelingsorganisaties nazorg ter beschikking moeten stellen, maar de ouders hoeven daar geen gebruik van te maken. De vraag is : welke nazorg acht men wenselijk ? Moet dat dan ook niet worden ondersteund, op professioneel zowel als op financieel vlak ? Het lijkt immers aanvaardbaar dat men niet de adoptieorganisaties financieel gaat steunen. Met een adoptie gaan kosten gepaard. Deze moeten redelijk en overzichtelijk zijn en duidelijk overeengekomen. Ze mogen niet zomaar ergens in een clauseule worden toegevoegd, met als achtergrondgedachte : als het niet genoeg is dan zullen we wat meer vragen. In dit geval moet er een nieuwe overeenkomst worden uitgewerkt. Wie zal dan professionele nazorg ter beschikking stellen ? Ik denk dat men redelijkerwijze niet meer kan verwachten van de ouders dat dit op dezelfde financiële manier kan worden geregeld.

Ik denk dat de regering het verdrag zal ratificeren, maar ook hierover zijn we enigszins bezorgd. Ik vernam dat een werkgroep werd opgestart, maar dat die niet aan de slag is gegaan en dat alle activiteiten zijn uitgesteld. Is dit weer een van de federale uitstellen waarmee we rekening moeten houden ? De heer Denys kan het aan zijn lijstje toevoegen .

De Vlaamse regelgeving kan mijns inziens al worden aangepast. Er is niets dat ons tegenhoudt om nu al het Verdrag van Den Haag toe te passen, maar we moeten het natuurlijk op federaal niveau geratificeerd krijgen.

Een laatste reeks vragen heeft te maken met de instrumenten die moeten worden gecreëerd of hervormd in het belang van de kinderen. Ik had het al over het loskoppelen van de taken van de bemiddelende centra, van de toelating en bemiddeling.

Mijnheer de minister, u hebt in uw reacties in de media ook aangekondigd dat u tot een vermindering van het aantal centra wilt komen. Op een gegeven moment had u het over twee centra. Met onze recente ervaringen met Kind en Gezin in het achterhoofd denk ik dat we dan weer een katholiek en een vrijzinnig centrum krijgen.

Dit is niet de goede manier om over de toekomst van dit verzuilde land na te denken. Er zijn overigens meerdere organisaties die het goed doen.

Op welke manier zult u deze sector herschikken en wat bent u van plan met de vrije adoptie ? Wilt u zich beperken tot het reglementeren via, bijvoorbeeld, een op voorhand te verkrijgen akte van toestemming, of wilt u die vrije adoptie helemaal uitsluiten ? Ik vermoed dat het verdrag liever werkt via erkende organisaties. De kritiek van Kind en Gezin op de vrije adoptie geldt in grote mate ook voor bemiddeling. Dezelfde risico's zijn aanwezig wanneer men zelf niet ter plekke is.

U hebt ook een aantal instellingen vermeld die een rol zouden kunnen spelen. Toevallig ken ik die instellingen vrij goed.

Er is enerzijds de VVOB, waar ik samen met een aantal collega's in de raad van bestuur zit. De VVOB verzorgt weliswaar opleidingsprogramma's en technische bijstand in het buitenland, maar is naar mijn mening echt niet geschikt om over het terrein te waken in verband met adoptie. Overigens wil ik vermelden dat de VVOB door de federale overheid wordt gefinancierd. Zouden we niet beter een beroep doen op onze secties voor ontwikkelingssamenwerking ? Deze federale organen kunnen zich niet onttrekken aan opdrachten van de Vlaamse regering. De buitenlandse diensten worden toch voor 60 percent door Vlaanderen gefinancierd. Het is overigens misschien aangewezen dat we voor die landen waar we geen secties hebben, een beroep zouden kunnen doen op Nederlandse kanalen.

Anderzijds hebt u ook de polyvalente centra vernoemd. Zult u deze centra dan bijkomende financiële middelen aanreiken voor die nieuwe taak ?

Is het niet belangrijk dat de kanalen gespecialiseerd zijn ? Een kind dat wordt geadopteerd, komt immers uit een bepaalde cultuur, en een grondige kennis van die cultuur is toch wel wenselijk.

De voorzitter : Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mevrouw Maes zegt dat de verschillende adoptiediensten zich wat zouden moeten specialiseren. In welke mate zal dat aan de potentiële adoptieouders de illusie geven dat ze zelf kunnen bepalen welke kinderen ze in hun gezin zullen opnemen ? Zal dit geen aanleiding geven tot, en ik stel het voorzichtig, racistische uitingen ?

Mevrouw Nelly Maes : Uw opmerking is belangrijk, maar ook interne diensten kunnen zich specialiseren en diensten kunnen samenwerken en informatie uitwisselen.

Men moet in elk geval een onderscheid maken tussen de instantie die instaat voor de bemiddeling en de instantie die de toelating verleent. De toewijzing is evenwel nog een apart probleem. Ik wil zeker niet improviseren, maar ik waarschuw de minister voor improvisatie. Toen de minister, een dag na de persconferentie, van de voorzitter van mijn partij verklaarde dat hij twee organisaties wil belasten met deze problematiek, vroeg ik me ook af waarom hij het over twee organisaties had.

Minister Luc Martens : Kind en Gezin heeft in 1992 die twee organisaties al voorgesteld.

Mevrouw Nelly Maes : Als Kind en Gezin al in 1992 voorstellen heeft gedaan, waarom dan wachten tot 1995 ? Sommigen hebben betwijfeld of het ogenblik van de persconferentie van Bert Anciaux opportuun was, maar nu blijkt dat ze op een zeer geschikt ogenblik is gekomen. Ze heeft in elk geval een stroomversnelling op gang gebracht. Hopelijk zal ze ertoe leiden dat in deze Raad nieuwe regels worden uitgewerkt. Onze fractie hoopt dat de minister snel met voorstellen komt om de wetgeving aan te passen. Als de minister niet snel genoeg is, zullen wij proberen sneller te zijn.

Kind en Gezin had grote verdiensten in het verleden – misschien vooral in het verleden. Maar is deze organisatie flexibel genoeg om alle verwachtingen in te lossen ? Is er ook voor Kind en Gezin een mini- en een maxidecreet nodig ? (*Applaus bij AGALEV en de VU*)

De voorzitter : Mevrouw Avontroodt heeft het woord.

Mevrouw Yolande Avontroodt (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte minister, collega's, ik wens u een vruchtbaar jaar. Met deze wens die misschien niet helemaal past bij dit delicate onderwerp, wil ik herinneren aan de kwetsbaarheid van adoptieouders die precies ontstaat door problemen met de fertiliteit.

De minister heeft verklaard dat de kandidaat-ouders de toestemming van een onafhankelijke instelling moeten bekomen. De VLD wil weten of dat het monopolie van Kind en Gezin zal worden.

De ouders moeten een vorming krijgen. Een vorming kan ouders bewust maken van de problemen die een binnenlandse of een buitenlandse adoptie stelt. De VLD vraagt zich wel af wie die vorming zal verstrekken. U hebt verklaard dat die vorming zou toevertrouwd worden aan centra voor algemeen welzijnswerk. Uit de literatuur blijkt dat in Nederland, Zweden en Groot-Brittannië een-vormige cursussen worden georganiseerd.

We vragen alleen of dat kan worden overwogen. De vorming, zal die ook worden verplicht bij binnenlandse adoptie ? Zal dat dezelfde vorming zijn of, zoals het hoort, een aangepaste versie ?

De tweede vraag handelt over de selectie door Kind en Gezin via het toestemmingsattest. Deze selectie heeft tot doel de kansen in te schatten van adoptieouders om de opvoeding tot een goed einde te brengen. Dat is een magnifiek doel, maar het is ook ambitieus. Die inschatting, die beoordeling moet mijns inziens worden overgelaten aan een multi-disciplinair team. Is Kind en Gezin bevoegd en in staat zo'n team in te schakelen ?

Ten derde, u pleit voor schaalvergroting : samenwerking of fusie van de zes bestaande diensten tot twee diensten. Zult u de diensten die nu niet worden gesubsidieerd dan wel subsidiëren ? Er bestaat immers een kans dat gesubsidieerde diensten onafhankelijker kunnen werken.

De vierde vraag betreft de vrije adoptie. U hebt aan de pers meegedeeld dat vrije adopties mogen blijven bestaan onder bepaalde voorwaarden : evaluatie en vorming. U beweerde ook dat de buitenlandse kanalen moeten worden meegedeeld en erkend door Kind en Gezin. Is dit mogelijk ? In de praktijk blijkt dat het controleren van de buitenlandse kanalen eerder twijfelachtig is.

Mijnheer de minister, u zegt dat u enkel nog wil samenwerken met landen waar stabiliteit en rechtsorde heerst en waar de procedures voor adoptie correct verlopen. Is dit realistisch ?

Mijn laatste vraag is deze : bestaat er in ons land geen behoefte aan ouderschapsverlof bij adoptie ? (*Onderbreking door Mevrouw Trees Merckx-Van Goey*)

Het is zeker niet algemeen.

We willen ook pleiten voor een flexibeler behandeling van de kinderbijslag. (*Applaus bij de SP en de VU*)

De voorzitter : Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de laatste wetgevende initiatieven omtrent adoptie dateren van 1988-1989. Toen was het ad-

Merckx-Van Goeij

optierecht volop in beweging. We konden twee tendensen vaststellen. Enerzijds was er de uitgesproken wil om de mogelijkheden tot adoptie te verruimen en anderzijds de nood om het verloop van de procedure strenger te reglementeren en te controleren om misbruiken te voorkomen.

De uitbreiding van de mogelijkheden tot adoptie, vooral internationale adoptie, vond een wettelijke grondslag in de wet van 1987. Ook door de wet van mei 1987, betreffende de verlating van minderjarigen, werd adoptie gemakkelijker. De wet op de adoptie en het decreet houdende de erkenning van adoptiediensten van mei 1989 vulde de nood aan strengere procedures in en bood waarborgen tegen misbruiken. Deze erkenning was een eerste stap om adoptie, die in België quasi volledig tot de privé-sfeer behoort, met meer waarborgen te omkaderen. Maar deze wet geldt alleen voor wie zich vrijwillig tot een adoptiedienst richt.

Nu weerklanken de vragen omtrent de verruiming van adoptiemogelijkheden luider dan ooit. Niet alleen door de interlandelijke adoptie, die vandaag aan de orde is, maar ook naar aanleiding van het armoederapport werd heel uitdrukkelijk gewezen op de moeilijkheden die de wet op de verlatenverklaring stelt. Dit staat hier vandaag niet ter discussie. We zullen dit via onze collega's in het federale parlement dienen aan te kaarten.

Ondertussen ratificeerden we de UNO-conventie voor de rechten van het kind die uitdrukkelijk twee uitgebreide artikelen over adoptie omvat en die ons tot bijzondere bescherming en hulp verplicht.

In mei 1993 werd in Den Haag een conventie onderhandeld en goedgekeurd over de internationale samenwerking en de bescherming van kinderen bij transnationale adoptie. De ratificatie en de uitvoeringsontwerpen van de Haagse conventie laten echter op zich wachten. Het is trouwens niet denkbeeldig dat wij, bij gebrek aan aansluiting bij deze conventie, in een geïsoleerde positie terechtkomen en van adoptiesamenwerking met bepaalde landen kunnen worden uitgesloten.

We schieten in Vlaanderen duidelijk tekort om mogelijke misbruiken inzake interlandelijke adoptie efficiënt te bestrijden, ze indien mogelijk te voorkomen en de kwaliteit van de adoptie voor alle betrokkenen te vergroten. Interlandelijke adopties zijn nog steeds mogelijk zonder bemiddeling van een erkende dienst. Ze dienen achteraf wel te worden goedgekeurd en zijn onderworpen aan een procedure bij de jeugdrechtsbank.

Het is niet de eerste keer dat we u en Kind en Gezin op bepaalde wantoestanden wijzen – ik denk aan adopties uit Zaïre – en op de noodzaak om de erkende adoptiedien-

sten financieel te ondersteunen. Bij onze gedachtenwisseling in de commissie voor Welzijn en Gezondheid hebben we de voorzitter en het bureau van Kind en Gezin heel uitdrukkelijk gewezen op de problemen die zich stellen bij adopties uit Zaïre. Bij de bespreking van de begroting in de commissie werden pertinente vragen gesteld over de problemen bij adoptie en de noodzaak aan maatregelen. Daar gaf u toen al een aantal antwoorden op. Vandaar dat bepaalde stellingen die u in de media ontplooidde, ons enigszins vertrouwd in de oren klinken. Ik mocht ook al enkele kleine positieve evoluties noteren.

Het is evenwel heel belangrijk dit debat in een serene sfeer te voeren en als Vlaamse Raad ook mee oplossingen aan te reiken. Daarom betreur ik dat de polemiek van de afgelopen weken te weinig onderscheid heeft gemaakt tussen het kaf en het koren. Er werd wat heen en weer gescholden, men had het over maffiapraktijken en gesjoemel. Ik wil deze polemiek hier niet opnieuw openen.

Ik stel vast dat het debat van vandaag ons naar een rustiger sfeer kan brengen. We hopen dat de minister niet alleen zal antwoorden, maar dat hij ook een vaste timing zal voorleggen.

Niemand betwist immers dat het noodzakelijk is om deze conventie dringend te ratificeren en goed te keuren. Pas dan zal de druk op de interlandelijke adoptie verdwijnen. De ratificatie heeft natuurlijk pas zin als we ook onze interne wetgeving, zowel de federale als de Vlaamse, aanpassen. Naar analogie met de ons omringende landen moet er ook een systeem van beginseltoestemming worden ingevoerd waarbij aan kandidaat-adoptanten op voorhand en na degelijke informatie en selectie de officiële toestemming wordt gegeven tot het adopteren van een minderjarig kind uit het buitenland. Ik herhaal dus dat het onze vaste overtuiging is dat deze beginseltoestemming in onze wetgeving moet worden ingeschreven.

Om kwaliteitsredenen en om bestaande misbruiken tegen te gaan zou ik toch ook overwegen om deze regeling eveneens te laten gelden bij adoptie van in België geboren kinderen. Vandaar dat – terecht – deze beginseltoestemming in ons burgerlijk wetboek voor iedereen kan worden ingeschreven.

De uitvoering ervan is toevertrouwd aan onze gemeenschappen, in het kader van de bijstand aan personen. Vandaar dat ook wijzelf onze decretale wetgeving, de wetgeving op de erkenning van adoptiediensten, waarin heel specifiek wordt omschreven wat bemiddeling is en welke de voorbereiding en begeleiding dient te zijn, aan deze nieuwe conventie van Den Haag zullen moeten aanpassen.

Bovendien vermoed ik dat voor het volledig uitschakelen van mogelijke misbruiken ook de wetgeving inzake de

Merckx-Van Goey

toegang tot het grondgebied zal moeten worden aangepast. Mijnheer de minister, u zei daarnet dat er nog altijd zo veel vrije – wilde – adopties kunnen gebeuren en dat het toezicht nog ontoereikend is. Dit is toch alleen zo omdat de ouders met deze kinderen de toegang krijgen tot ons land. Ik denk dat ook daar de wetgeving zal moeten worden toegepast wat betreft adoptiekinderen uit het buitenland.

De voorzitter : Mevrouw Merckx, wilt u afronden ?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de minister, op dit ogenblik – met uitzondering van een paar diensten voor bemiddeling bij binnenlandse adoptie, die over gesubsidieerd personeel via de regelgeving inzake algemeen welzijnswerk kunnen beschikken – dienen de kosten voor de werking van adoptiediensten en adoptiebemiddeling volledig op de kandidaat-adoptanten te worden verhaald. Deze situatie maakt het zeer moeilijk, zonet onmogelijk, om professionele en deskundige adoptiebemiddeling tegen betaalbare prijzen aan te bieden. Op deze manier wordt adopteren via een erkende adoptiedienst – hetgeen toch een belangrijke kwaliteitsgarantie inhoudt – een zaak voor wie het kan betalen. Dit lijkt me sociaal onaanvaardbaar. Vandaar dat, naast de ratificatie van de conventie van Den Haag, bijkomend moet worden beslist dat enkel een voldoende subsidiering van de erkende adoptiediensten verandering kan brengen in de huidige situatie.

Mijnheer de minister, u hebt verschillende mogelijkheden aangereikt, maar toch verwijst u daarbij telkens naar moeilijkheden met de federale wetgeving. Daarop spitsen mijn vragen zich dan ook toe. Over welke juridische moeilijkheden gaat het hier eigenlijk ? De Vlaamse regering weet toch sinds 1993 al dat deze conventie moet worden geratificeerd en dat dit een aanpassing van zowel de federale als de Vlaamse wetgeving vereist ? Heeft de Vlaamse regering al stappen ondernomen om met de federale regering tot afspraken te komen om zo voor die juridische problemen een oplossing te vinden ? Wat staat er dan uiteindelijk de ratificatie van dat verdrag in de weg ?

Mijnheer de minister, we hebben vastgesteld dat u ook in de toekomst een belangrijke rol toebedeelt aan Kind en Gezin. Ik hoop dat dit toch geen aanleiding zal geven tot een nog grotere betutteling.

We hebben al enige uitleg gekregen over het strategisch plan voor de preventieve kinderopvang. We zien op welke wijze dit minutieus is voorbereid en ook wordt uitgevoerd door Kind en Gezin, maar aan de andere kant zien we ook dat het gepaard gaat met een ontzettende betutteling. Ik hoop dus dat we eventueel ook op een decretaal manier een aantal waarborgen zouden kunnen vastleggen,

zodat Kind en Gezin niet enkel zorgt voor een strenge controle op de buitenlandse kanalen en voor een bevoegde begeleiding van de ouderparen, maar dat deze instelling toch ook oog zou hebben voor de verantwoordelijkheid van de betrokken ouders.

Ten slotte, ik neem aan dat u al enige cijfers kunt geven in verband met de vraag van mevrouw Maes en van mevrouw Avontroodt over deze additionele middelen voor Kind en Gezin. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Minister, collega's, adoptie beroert heel wat mensen. Dat hebben we kunnen meemaken tijdens de vredige kersttijd. Heel wat radio- en televisiestations en kranten hebben deze materie aangekaart. Ook vóór die hetze bestonden er evenwel al heel wat vragen. We verwijzen naar opmerkingen van onze partijgenote mevrouw Van Den Heuvel, die in de commissie de problemen met Zaïrese adoptiediensten aanhaalde, weken vóór de hetze.

We betreuren dan ook de manier waarop de huidige aandacht voor internationale adoptie is ontstaan. In zo een schandaalsfeer zijn een aantal zaken in een verkeerd daglicht gekomen, en een aantal diensten in de problemen gebracht. Op deze manier dreigen we de goed werkende diensten mee door de modder te sleuren.

Toch sluiten we ons aan bij de vragen van mevrouw Maes. Ik zal ze niet herhalen, net zo min als de vragen van mevrouw Avondroodt en mevrouw Merckx-Van Goey. Wel wil ik twee zaken toevoegen.

Ten eerste, ik zal het hebben over de beginseltoestemming. Wanneer toekomstige ouders allerlei selectieprocedures doorlopen, groeit hun persoonlijke bewustwording over die adoptiewens. Bovendien blijkt er een rechtstreeks verband te bestaan tussen een goede voorbereiding en de kans om te slagen. Ook de rechten van de kinderen kunnen op deze manier beter worden beschermd.

Men zou met deze argumenten dus kunnen pleiten voor een beginseltoestemming of een aanvaarding. Toch zit er een dubbelzinnigheid in. Natuurlijke ouders beslissen om kinderen te krijgen zonder ook maar enige verantwoording te moeten afleggen. Over het niet hebben van kinderen moet men zich blijkbaar wel verantwoorden. Hoe zal de minister uitsluiten dat de selectie van adoptie-ouders een vernederende aangelegenheid wordt. Hoe zal hij ervoor waken dat de gesprekken en de bevraging functioneel zijn ?

Ten tweede, ik heb een vraag over de opdracht die u wilt geven aan de centra voor algemeen welzijnswerk. Die sluit aan bij een vraag van mevrouw Maes. U overweegt

Stassen

een opsplitsing tussen selectie en bemiddeling. De polyvalente centra zijn al genoemd als organisaties die in aanmerking komen voor selectie en bevraging.

Eind november vorig jaar wezen deze centra nog maar eens op de structurele tekorten voor de jaren 1994, 1995 en 1996. Mijnheer de minister, hoe koppelt u dit probleem van te weinig middelen aan de terechte uitbreiding van de opdracht ? (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Collega's, ik dank mevrouw Maes omdat zij me de kans biedt om op basis van deze interpellatie enkele zaken duidelijk te maken. Ik ben ook blij met de serene sfeer waarin dit gesprek kan verlopen. Dit in tegenstelling tot de sfeer die de voorbije weken is gecreëerd.

Ik denk dat alle betrokkenen bij deze aangelegenheid de beste bedoelingen hebben. Essentieel gaat het om het belang van kinderen, waar ze ook vandaan komen. We moeten dan ook zoeken naar de beste oplossing voor de kinderen die we willen adopteren. Daarbij aansluitend moeten we dat uiteraard ook doen voor degenen die zich daartoe engageren : hulpverleners, ouders en anderen.

Mijn tweede bedenking sluit aan bij de bewering van mevrouw Maes. Kinderen groeien het best op in het eigen gezin. Mevrouw Merckx-Van Goey verwees naar het armoederapport. Ook de gezinnen uit de zogenaamde vierde wereld smeken ons hun kinderen niet weg te halen. Ik kan me perfect indenken dat dit ook het verlangen is van de moeders en vaders in andere landen, en dat ook zij in de eerste plaats voor hun eigen kinderen willen zorgen.

Alle inspanningen moeten er met andere woorden in de eerste instantie op gericht zijn sociale en economische omstandigheden te creëren, waar ook ter wereld we enige verantwoordelijkheid kunnen dragen, opdat gezinnen en kinderen in een gezin zouden kunnen gedijen. Deze elementaire gedachte moeten we hoe dan ook trachten aan te houden, uit respect voor de gezinnen en voor het weefsel dat op een natuurlijke manier tot stand komt en een bijzonder grote betekenis heeft. We hebben een aantal vragen gehoord en we zullen vermoedelijk niet op alle vragen reeds in termen van decreet en uitvoeringsbesluit kunnen antwoorden. Dit zijn we net aan het voorbereiden, maar ik wil toch proberen naar best vermogen een aantal grote lijnen uit te tekenen die vermoedelijk zullen zijn weerspiegeld in het ontwerp van decreet dat we hopen omstreeks Pasen aan de Vlaamse Raad te kunnen voorleggen.

Ik wil eerst iets zeggen over het Verdrag van Den Haag van mei 1993. De conventie die in het kader van het bre-

dere gesprek in Den Haag tot stand is gekomen, was een bredere conventie. Het ging onder meer ook over deze problematiek. Het is inderdaad nog steeds niet geratificeerd. Mevrouw Merckx-Van Goey, ik heb er het raden naar wat de reden hiervoor is. Ik kan er niet op antwoorden.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Het gaat hier zeker om een conventie waarbij de gemeenschappen moeten worden betrokken, aangezien het uw bevoegdheid betreft. Mijn vraag zou ik willen preciseren. Wordt de Vlaamse Gemeenschap vanwege de federale instanties al gevraagd om deze ratificatie voor te bereiden ?

Minister Luc Martens : We hebben deze vraag bij mijn weten vooralsnog niet ontvangen. Er is wel een werkgroep waarbij het ministerie van Buitenlandse Zaken en de gemeenschappen zijn betrokken. Maar als dusdanig is het stuk voor een beslissing nog niet bezorgd aan de Vlaamse regering en de Vlaamse Raad. Het zit in het beste geval op het niveau van een werkgroep, die wel al is samengekomen. Deze werkgroep is volgens mijn informatie al tijdens de vorige zittingsperiode tot stand gekomen. Het is duidelijk dat door de verkiezingen het opnieuw opstarten uiteraard met een aantal maanden vertraging gepaard gaat. U hebt gelijk wanneer u zegt dat de werkgroep die sinds de nieuwe zittingsperiode is gestart, nog niet is samengekomen. Ik zeg dit met enig voorbehoud, in de zin dat ik dit niet uitdrukkelijk en bewust heb nagetrokken, maar ik ga af op de manier waarop ik het veld zie bewegen of in dit geval niet zie bewegen.

Maandag heb ik de aandacht van de minister van Justitie uitdrukkelijk op deze problematiek gevestigd. Hij heeft me gevraagd om een en ander in een nota aan te reiken. Hij heeft me uitdrukkelijk beloofd, in een persoonlijk gesprek, zich te engageren om zo vlug mogelijk ook in de federale wetgeving, meer in het bijzonder in het Burgerlijk Wetboek, de artikelen 340 en volgende geloof ik, uitdrukkelijk dit toestemmingsbeginsel, dit document als zijnde een poort voor het hele dossier, in te schrijven. Daarna kan men op basis daarvan aanspraak maken op een visum en op het adoptieverlof.

Deze zaken vinden we terug in het voorstel van mevrouw Van Der Wildt. Haar voorstel omvat twee luiken. In het tweede luik gaat het erom welke soort van gezinnen in aanmerking komen. Moet men gehuwd zijn of kan het ook voor samenwonenden ? Daar spreek ik me vandaag niet over uit. Maar mocht ik lid zijn van de Senaat, zoals vroeger, zou ik na aandachtige lezing dit principe volkomen steunen. Het is voor ons een sleutelement, wat niet betekent dat de federale wet of het Burgerlijk Wetboek niet nog op een aantal andere punten zouden kunnen worden verbeterd. Maar first things first, we moeten er-

Martens

voor zorgen dat we op korte termijn de meest essentiële zaken in beweging brengen, zodat we toch zelf binnen de Vlaamse Gemeenschap met kracht van wet kunnen optreden, want kracht van decreet is te weinig. We moeten bovenop het decreet ook een soort kracht van wet kunnen ontwikkelen.

Als ik een beetje de fasering doorloop zoals ik die bepleit, geloof ik dat men terecht niet zomaar iedereen de vrijheid kan geven om willekeurig en op een soms begrijpelijke maar daarom niet altijd te volgen emotionele manier te zeggen dat men werkelijk gedreven is door de need to be needed, de nood om zich nodig te weten. Men wenst een kind te kunnen adopteren en dit zou zonder meer mogelijk moeten zijn. Neen, het is voor ons evident dat eenieder daarover moet nadenken, er een paar gesprekken over moet hebben, met andere woorden een ontmoeting moet hebben met een multidisciplinair team dat een rapport kan opmaken. Gezien het feit dat de binnenlandse adoptiediensten zich vandaag op één na allemaal situeren in de polyvalente centra, zou het niet onlogisch zijn dat men een soort bijkomende functie of een uitbreiding van een bestaande functie zou proberen uit te werken, uiteraard met de problemen die eraan verbonden zijn. Maar ik ben ervan overtuigd dat de kosten die op die manier zouden ontstaan, geringer zouden zijn dan wanneer men opnieuw in een afzonderlijk circuit zou werken en met een multidisciplinair team moet opereren.

In die polyvalente centra werken vele vrijwilligers, ook vele professionele vrijwilligers. Deze centra staan dicht bij de mensen, en belichamen een kapitaal aan expertise en know-how dat met bijkomende middelen kan worden opgedreven.

Ik heb me in de commissie voor Welzijn en Gezondheid ertoe geëngageerd een inspanning te leveren en niet met het oog op een welbepaald resultaat. We doen een inspanning om de lasten uit het verleden, om de overgedragen schulden in het bijblad voor 1996 weg te werken. In dit verband is een werkgroep samengeroepen. Ik hoop dat er een propere lei komt, en dat we daarna met bijkomende middelen deze uitgebreide opdracht kunnen verwezenlijken.

In elk geval moet elk dossier, voor attestering, naar Kind en Gezin.

Mevrouw Nelly Maes : Het advies dat deze bemiddelingsorganisaties uitbrengen is een bindend advies voor Kind en Gezin. Ze hebben dus een grote beslissingsbevoegdheid.

Minister Luc Martens : Ik kan vandaag de problematiek nog niet zo scherp analyseren, dat ik bijvoorbeeld al in staat zou zijn om een uitvoeringsbesluit in te dienen.

Twee weken geleden werd ik met dit probleem geconfronteerd. Ik heb sedertdien gepoogd om dit dossier onder de knie te krijgen. Ik beken dus dat, inzake verschillende technische modaliteiten die wellicht vatbaar zijn voor verbetering, nog niet alles duidelijk is. Ik wil hier enkel stellen dat ik slechts één belang dien : het belang van het kind.

In elk geval zal bij de registratie en bij de uitreiking van attesten, Kind en Gezin zijn rol moeten vervullen. Het is ook evident dat ouders de kans moeten krijgen om eventueel een beroep in te dienen. Er moet dus een onafhankelijke commissie worden samengesteld, waarbij men terecht kan als men denkt onheus te zijn behandeld. Maar men moet ook de moed durven opbrengen om in bepaalde gevallen aan kandidaat-adoptanten te durven zeggen dat, gegeven de omstandigheden waarin ze zich bevinden, het niet aangewezen is om tot adoptie over te gaan, ook al begrijp ik dat dit moeilijk en delicaat is, en tot een zekere ontgoocheling kan leiden.

Ten derde, voorbereiding is eveneens essentieel. Ik geloof dat deze materie zou kunnen – en misschien wel zou moeten – worden toevertrouwd aan organisaties die niet tot de groep van polyvalente centra behoren, en die zich evenmin met bemiddeling bezighouden. Zodra we op vlak van voorbereidingsprogramma's een beter inzicht hebben, moeten we onze eindtermen ter zake vastleggen, en bepalen welke organisaties deze zouden kunnen verzekeren. Meerdere organisaties kunnen daarvoor in aanmerking komen. Ik denk eventueel aan de Vlaamse Vereniging voor Adoptie- en Gezin, die goed werk verricht. Ik denk ook aan de Bond van Grote en Jonge Gezinnen. Ook organisaties die zich vandaag bezighouden met gezinseducatieve activiteiten, zouden daarvan een prioriteit kunnen maken. We moeten dus partners zoeken die de voorbereiding gestalte kunnen geven : deze voorbereiding is een *conditio sine qua non* om het bemiddelingsproces op te starten.

Ten vierde, over de plaatsing van buitenlandse kinderen, hebben we in een vroeg stadium gedacht aan één, twee diensten. Ik wil me hier niet definitief uitspreken over het aantal. In Nederland heeft men één grotere dienst, met daarnaast een aantal kleinere. In andere landen is er één, in weer andere landen zijn er meerdere diensten. Soms gaat het om privé-, soms om semi-publieke diensten. Het buitenland levert dus geen eenduidige antwoorden op deze vragen.

Wel is duidelijk dat goed werk op dit terrein professionaliteit – deskundigheid, de nodige deontologie – vereist.

De vraag stelt zich welke schaal nodig is om tot een dergelijke professionaliteit te komen ? Het gaat me niet om de grootte als doelstelling op zichzelf, maar wel om de

Martens

grootte als noodzakelijke voorwaarde voor competentie. We zullen de volgende dagen de diensten uitnodigen tot het nemen van initiatieven. We moeten nagaan of ze niet in een soort van samenwerkingsverband kunnen handelen. Ik voel me niet geroepen om dit dwingend op te leggen. We moeten de diensten begeleiden en zo vanuit de basis groeien tot een hoge professionaliteit. De overheid kan op dit vlak ondersteunend werken en zorgen voor een minimum aan deskundige omkadering. Ook voor de polyvalente centra moeten we de nodige middelen zoeken.

Mevrouw Maes, u pleit terecht voor een betere begeleiding. Ook dat hebben we in de voorstellen opgenomen. Zowel bij vrije adoptie als via organisaties zijn de mislukkingen legio. Adoptie is niet altijd even eenvoudig en de dingen lopen vaak anders dan verwacht. We kunnen niet werken met garanties zoals bij aankoop van een auto : inleveren of ruilen is niet mogelijk. Het gaat hier niet om een handel. Het is een kwestie van engagement. Degenen die zelf kinderen hebben, weten wat ik bedoel. Kinderen krijg je met hun kwaliteiten en hun beperkingen. We moeten onze opdracht als ouder waarmaken. Ook wie kiest voor adoptie moet deze verantwoordelijkheid volledig op zich nemen. Dit is geen gemakkelijke opdracht en begeleiding is dan ook noodzakelijk.

Wat de vrije adoptie betreft, is iedereen het eens met de algemene voorwaarden. Kandidaten moeten aan bepaalde voorwaarden voldoen, een voorbereiding van deze mensen is noodzakelijk, de buitenlandse kanalen moeten zichtbaar, erkenbaar en aanvaardbaar zijn. Dit alles is nodig om tot goede resultaten te komen. Ik ben niet tegen vrije adopties, maar ik ben wel tegen wilde adopties. De vrije adopties moeten op een doordachte manier gebeuren.

Het is duidelijk dat Kind en Gezin een belangrijke rol moet spelen. We hebben dit instrument trouwens met dit doel opgericht. Kan Kind en Gezin zijn taak waarmaken ? We zullen dit de volgende weken proberen te evalueren. Het is niet de bedoeling om Kind en Gezin nog groter te laten worden. We hebben een personeelshervorming doorgevoerd, dit om het corps op te waarderen en tegelijkertijd het aantal te beperken. Ik wil niet op mijn stappen terugkeren. Het contingent waar we vandaag over beschikken, moet volstaan. Het zal zijn rol moeten vervullen in verschillende fases. Het gaat niet alleen formeel controleren maar ook om adviseren en begeleiden.

Het is voor de Vlaamse Gemeenschap belangrijk om het adoptiebeleid in een breder Vlaams ontwikkelingsbeleid te incorporeren. Wat hindert ons om bij voorkeur te werken met landen waar we goede relaties mee onderhouden, die zich uiten in samenwerking met betrekking tot

welzijn, cultuur en het opstarten van een eigen economisch draagvlak ? Wanneer een adoptiebeleid kadert in een breder netwerk van relaties met een aantal landen, zal dit automatisch leiden tot betere en meer correcte relaties op het gebied van adoptie. We weten niet wat de ambities op termijn zijn van het VVOB. Niets sluit uit dat bij een federalisering van het ontwikkelingsbeleid, wat her en der wordt bepleit, het VVOB een andere dimensie krijgt dan steun aan onderwijs en technische bijstand. Ik pin me niet vast op dit kanaal : we moeten ook werken met de ambassades en de mensen die we daar hebben. Zeker als we vanuit de situatie van vandaag vertrekken. Dat staat buiten kijf.

Wat de kritiek betreft, is het duidelijk dat de meeste adoptiediensten dit goed en met hart en ziel trachten te doen. Ze overschatten zichzelf echter wel eens en slagen er niet altijd in om de procedures op alle punten even correct en even nauwgezet uit te voeren. Ook rapporten zijn niet altijd van hetzelfde niveau. Met andere woorden, er is ruimte voor verbetering. Vaak zijn deze mensen echter de gevangenen van toestanden die ze in het buitenland ervaren en op onvoldoende wijze hebben ingeschat. U verwees in dit verband naar Zaïre. Men zou zich de vraag kunnen stellen of we ons niet beter alleen met landen die over duidelijke procedures beschikken zouden inlaten.

Gedurende deze eerste vijf jaar van haar bestaan heeft Kind en Gezin naar best vermogen gehandeld, maar naar mijn oordeel vaak te formeel. In één dossier – ik denk met de beste bedoelingen – zijn zij uit hun administratieve opdracht getreden om de problemen die zich daar stelden op te lossen, met alle risico's die daaraan verbonden kunnen zijn.

Binnen veertien dagen – wellicht niet volgende week, maar volgende woensdag staat dit op de agenda – zal ik aan de Vlaamse regering deze coördinatieopdracht vragen. Dit zal me toelaten om formeel, namens de Vlaamse regering, gesprekken te voeren met de federale overheid. Op basis van en parallel hiermee zullen we komen tot het ontwikkelen van een voorontwerp en later een ontwerp van decreet. Het gaat hierbij om een aantal instrumenten en de plaats waar we ze wensen te situeren. Op dit vlak willen we in elk geval improvisatie voorkomen. We moeten doorzetten, maar het festina lente lijkt me hier toch het adagio.

Mevrouw Avontroodt vroeg of het attest een monopolie is van Kind en Gezin. Ik heb verwezen naar de polyvalente centra waar dit voorbereidend werk gebeurt en er een advies wordt gegeven. Als alles daar zou gebeuren, zijn zij, samen met de polyvalente centra en de multidisciplinaire teams, vermoedelijk het best geplaatst, om te oordelen en een advies te verstrekken dat niet lichtvaardig zal zijn. Het grootste gewicht zal dus niet bij Kind en Gezin

Martens

berusten, maar bij de diverse polyvalente centra : een tweetal centra per provincie zullen deze dienst uitdrukkelijk verlenen.

Vorming ook voor binnenlandse adoptie, lijkt me een nuttige suggestie.

Wat het multidisciplinair team betreft heb ik positief geantwoord.

De subsidiëring moet ingebed zijn in het geheel van de polyvalente centra, met de bijkomende middelen die erbij horen. Kind en Gezin, door het ter beschikking stellen van dit instrument, is een vorm van indirecte subsidiëring. De vraag blijft, wat je doet met bemiddelingsorganisaties die een professioneel niveau zouden kunnen ontwikkelen. Dit betekent echter dat er geen zes of acht van dergelijke organisaties zullen bestaan. Het aantal zal onvermijdelijk worden beperkt : het is immers nodig voldoende dossiers te kunnen behandelen om expertise te verwerven. Wat dat betreft is het belangrijk dat dezelfde diensten voor elkaar geen concurrentie betekenen in hetzelfde deel van het buitenland : daardoor zou een concurrentieslag kunnen ontstaan, waarbij de echte belangen uit het oog worden verloren. Op de binnenlandse markt kan concurrentie wel, als dit de kwaliteit in de dienstverlening kan bevorderen. Ik verzet me daar niet tegen.

Wat vrije adoptie en landen met stabiliteit betreft, heb ik al geantwoord. Het moeder- en ouderschapsverlof behoort niet tot mijn bevoegdheden. Ik verwijs in dit verband naar een voorstel van de heer Beaufays in het federale parlement, meer bepaald de Kamer, dat hierop van toepassing is.

Mevrouw Merckx, ik verwees al naar de federale wet. U vraagt dat Kind en Gezin niet betuttelend zou optreden.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de minister, ik zou er op willen wijzen dat de keuze om Kind en Gezin als centrale instantie aan te duiden niet betekent dat het daarom de enige had kunnen zijn. Ik wijs er alleen op dat men in de Franse Gemeenschap een autorité communautaire pour l'adoption internationale heeft opgericht bij de administratie voor de bijzondere jeugdzorg.

Deze autoriteit heeft een comité d'accompagnement die meer omvat dan Kind en Gezin nu. Vermits in de bijzondere jeugdzorg een corresponderend Kind en Gezin aanwezig is, kunnen daar ook andere diensten van welzijnswerk in aanwezig zijn. In die zin vind ik wel dat we ervoor kunnen zorgen, en als het moet doen we dat decretaal. We hebben immers genoeg problemen gehad in het verleden met het Vlaams fonds voor gehandicapten waar er onafhankelijk van de minister instructies werden gegeven over wat er wel en niet onder diende te ressorteren.

We hebben kunnen vaststellen dat men geen respect aan de dag legt voor de wil van de wetgever dienaangaande, en daarom vind ik dat we gewaarschuwd zijn wanneer aan de instantie die Kind en Gezin is en de verdienste ervan, voorbij wordt gegaan. Daarom moeten we in het decreet de nodige waarborgen inschrijven dat iemand het op zich neemt, zij het nu de administratie van Welzijn of de administratie van Bijzondere Jeugdzorg, maar het verbreedt alleszins het draagvlak. Het zal de vrees van mevrouw Avondroodt voor het monopolie van Kind en Gezin ontkrachten.

Minister Luc Martens : We zullen niet ingaan op het debat, maar we zullen iemand moeten aanduiden. U zult voor de attestering slechts één iemand kunnen aanduiden. Dus hoe dan ook, daaraan ontsnappen we niet.

Ik wilde enkel op een plagende manier zeggen dat je houdingen niet via een decreet kunt afdwingen. Als er een geest is van betutteling, dan vraagt dat een nieuwe cultuur en een nieuwe geest om daaraan te werken.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer de voorzitter, ik denk dat deze eerste parlementaire gedachtenwisseling vruchtbaar is geweest. Ik wil niet in detail treden over de antwoorden van de minister op de diverse onderwerpen.

Ik denk dat in verband met de beginseltoestemming de overeenstemming over alle fracties heen ruim is en dat dit als een verworvenheid moet worden beschouwd. Om de bekommernissen van de heer Stassen op te vangen zou ik eens de stappen willen schetsen zoals ik ze zie.

Ouders moeten zich als kandidaat kunnen melden, en deze melding moet ergens centraal kunnen worden geregistreerd. Op dat moment moet de nodige informatie kunnen worden verschaft over alles wat die mensen nodig zouden kunnen hebben. De instellingen die voor vorming en bemiddeling in aanmerking kunnen komen, moeten erin staan. Ik heb me laten vertellen dat de informatie nu twee bladzijden beslaat.

De tweede stap dan. Vóór het attest wordt uitgereikt, moeten de mensen zelf kunnen beslissen of ze in staat zullen zijn te beantwoorden aan de verwachtingen. Het is pas na de vorming dat er sprake kan zijn van een attest.

In verband met de professionele begeleiding, kan ik u bijtreden wat de principes betreft. Over de praktijk zullen we het later hebben.

De Vlaamse regering zal zich toch eens moeten bezinnen over het Vlaams ontwikkelingsbeleid. U laat uitschijnen dat de VVOB een Vlaamse instelling is, maar ze werkt voor 90 percent met federale middelen, volgens de richt-

Maes

lijnen van het ABOS en van Financiën. Het kan zijn dat de VVOB in de toekomst het Vlaamse instrument wordt voor ontwikkelingssamenwerking, maar dan zullen we daarover moeten debatteren. Op dit moment beschikken we niet over een instrument dat door ons wordt gefinancierd, en dat werkt volgens onze richtlijnen. Vlaanderen heeft wel degelijk plichten op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking, ook al ontbreekt momenteel de bevoegdheid ter zake. Met het weinige geld dat de Vlaamse regering uitgeeft aan ontwikkelingssamenwerking, zou ze ook een instrument moeten ontwikkelen. Tot daar deze beschouwing, die een beetje verder ging dan het onderwerp van vandaag.

De voorzitter : Wenst nog iemand het woord ? (*Neen*)

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende plenaire vergadering aan het Bureau en uw voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.09 uur.*
